

Nr. 4 - Advent 2020 - 73. årgang

Hvaler Menighetsblad

Julehilsen fra Grethe	3
Menighetsrådet melder	4
Menighetsrådets leder har ordet	5
Biskopens julehilsen	6
Ordføreren har ordet	8
Advent og jul i Hvalerkirkene	9
Under himmelbuen	10
M/S Sandø av Halden	12
Kunstlotteriet	15
Arkimedesskruen i Arekilen	16
Brudestolene i Hvaler kirke	18
Barnedåp 1942	20
En dråpe i havet	22
Ekstraordinært menighetsmøte	23
Julekonsert i Hvaler kirke 22. desember	24
Alpefiol	25
På to hjul med post og omsorg	26
Konfirmantene i Hvaler 2020	28
Normisjon	30
Når gode krefter slår seg sammen	31
Juleevangeliet	32
Indigo Velvære	34
Konfirmantlørdag og fargeglade Zatter	36
H.C. Andersen og julehertet	38
Lag ditt eget juleherte	39
Bestemormysteriet	40
Bøker til fireåringer	42
Puttenlegatet	43
Konsert i Hvaler kirke med Soli trio	44
Juletreffest på Helligtrekongersdag	45
Barn og unge - hva skjer?	46
Siden sist	48
Julekonsert 29. november i Spjærøy kirke	49
Korsang og korona	50
Fra foreningslivet	60
Sorg og glede i våre kirker	61
Gudstjenester vinteren 2021	62
Infoside om Hvaler menighet	63

Foto side 2: Einar Morland

Tegning forside: H. Hofmann 1887

Grethe Hummel

«Forandring fryder» heter det i et gammelt ordtak. Endringer i livet kan være godt og gi rom for nye muligheter. Men det gjelder kanskje ikke for julen og julefeiringen?

Når jeg skriver dette, har statsministeren igjen varslet nye tiltak for å redusere smitten i samfunnet og gi oss en «tilnærmet normal julefeiring». For vi er vel alle motivert til litt ekstra innsats bare vi får feire julen som vi alltid har gjort?

Vi som planlegger julen i kirkene, innser at det blir store forandringer og langt fra en normal julefeiring. Om vi er riktig uheldige, blir det ingen samlinger i kirkene i det hele tatt. Men vi håper på det beste og planlegger videre med litt tradisjon og litt forandringer. Kirkene på Hvaler skal fylles av julemusikk, julesanger og juleevangelium med nyvaskede hender og avstand i benkene.

I år vil det både i Spjørøy og i Hvaler kirke være tre gudstjenester på julaften, med store begrensninger i antallet som kan være tilstede. Foreløpig vet vi ikke hvordan vi løser dette og oppfordrer alle til å følge med på plakater, skjermene og nettsider for å få med aktuelle endringer.

Helt nytt er et ekstra arrangement på lille juleaften i Spjørøy kirke der barn og familier inviteres til et lite julespill med sang og musikk. Mange vil savne tradisjonelle konserter som er avlyst, lysmessene, fakkeltøyet og gangen rundt juletreet på Torget. Så åpnes det opp for andre

konserter og andre arrangementer med færre deltakere.

Alt blir ikke helt som i fjor, men det kan bli bra allikevel.

Livet er fullt av endringer og omstillinger. I år gjelder det også julen og julefeiringen, både hjemme og ute.

Vi kan kanskje lære noe av den aller første julen der mye ikke helt ble som planlagt. Fordi myndighetene hadde påbudt folketelling, måtte Josef ut på en lang reise med sin høygravide kjæreste. Fødselen foregikk ikke blant familie i kjære og kjente omgivelser, men i en skitten stall. Det var langt fra julefred da det unge foreldrepåret bare noen dager etter fødselen måtte flykte til nabolandet. Men fortellingen om den første julen rommet det aller viktigste: I dag er det født dere en Frelser! En liten gutt som ble mann og viste verden at fred skapes der mennesker er tilstede for hverandre.

Tross all usikkerhet foran årets julefeiring, håper jeg vår jul tåler livet slik det er – på godt og vondt – med tradisjoner, forandringer og nye muligheter. Vi kan klare mye bare vi er sammen – om det så bare blir noen få rundt julebordet i stua og god avstand i kirkene våre.

Vi trenger hverandre – ikke minst i denne jula. God adventstid og julefeiring!

Hilsen Grethe

Menighetsrådet melder:

Takk til Kim-Erik

Kim-Erik Ballovarre har bedt om å få tre ut av Menighetsrådet. Vi vil med dette rette en stor takk for hans engasjement og innsats som leder fra november 2019 til september 2020! Inntil nytt valg er avholdt, rykker Kristin Seljebakken opp som fungerende leder.

Kristin Seljebakken fungerende leder

Ny liturgisk musikk

I høst har mange hørt ny musikk i kirkene våre under gudstjenestenes faste ledd. Dette for at vi alle skal kunne vurdere hva vi ønsker av musikk i gudstjenestene våre videre. Etter gudstjenesten 10. januar kan du si din mening på et ekstraordinært menighetsmøte.

Høstmarked

I forbindelse med høsttakkefesten i Hvaler kirke inviterte Menighetsrådet i år til høstmarked på Tusenårsstedet. Mange solgte varer fra egen hage og eget kjøkken til inntekt for menighetens arbeid. Der var også bidrag fra Hvalers næringsliv. Det kom inn kr 30.000. Takk til alle som bidro denne dagen!

Innvielse av det nye orgel

Omsider ble orgelprosjektet i Hvaler kirke avsluttet med en forsinket offisiell innvielse der vi fikk lytte til vakre toner fra dyktige musikere på et nytt instrument med mange muligheter.

Fest i kirken

Menighetens årsmøte ble på grunn av coronaviruset utsatt i mars og endelig gjennomført i oktober rundt festdekkede bord i Spjørøy kirke. Årsmeldingen ble godkjent. Domprost Kari Mangrud Alvsvåg hilste årsmøtet og kom med betraktninger om arbeidet med ny kirkeordning i Den norske kirke.

Budsjettinnspill til kommunen

Menighetsrådet/Fellesrådet har oversendt sitt budsjettinnspill for 2021 til kommunestyret hvor vi bl.a. ber om tilskudd til en tilstandsvurdering av taket på Spjørøy kirke. Taket er fra 1980, og det har synlige råteskader under takskjegget på sydsiden. Det pekes også på at driftstilskuddet til kirker, kirkegårder og staben, ikke står i samsvar med de lovpålagte oppgavene som kommunens gravferdsforvaltning beskriver. Budsjettinnspillet kan leses på våre hjemmesider www.kirken.no/hvaler I tillegg til dette kan dere glede dere over å lese mer i bladet om alt det som skjer i menigheten.

*Kristin Seljebakken
fungerende leder*

Kristin Seljebakken
fungerende leder

Jul i et fremmed land

At julen nærmer seg, blir vi påminnet om på alle kanter, og det i god tid i forveien. Slik var det ikke i de årene jeg var i Kirgisistan. Der er 7. januar den eneste dagen som offisielt markerer jul med en fridag på kalenderen. Den er blitt beholdt fra sovjettiden og er juledag i den russisk ortodokse kirke. De nye evangeliske kirkene feirer nå jul siste søndag i desember. Da er det fest i menigheten med dramatisering av juleevangeliet, godtierer til barna og et felles måltid. Det er hele julefeiringen. Ingen feirer og pynter hjemme som vi gjør her.

De første årene jeg var der, synes jeg nok det var litt stusselig at det ikke var noe i bybildet og samfunnet rundt meg som tilsa at det var jul. «Vår» julaften 24. desember og juledagene er helt vanlige arbeids- og skoledager. Alt går på det vante helt fram til nyttår, og da er

det fri og feiring. Det ble en utfordring for meg å skape min egen julefeiring, uten påvirkning av alle tradisjonene her hjemme med julegater, utstillinger og reklamer, verksted, konserter, gaver, baking, mat, julebord og fester. Alt det ytre var ribbet av, og det som sto igjen var en **Jesusbursdag!** Og den ville jeg feire uansett omstendigheter!

Da Jesus ble født, var det også en helt vanlig dag for folk i Betlehem. For noen helt vanlige folk, gjeterne, ble det en uvanlig dag fordi de tok imot gledesbudskapet fra englene om at en frelser, Messias var født. De gikk for å se ham, trodde, takket Gud og ga ham ære!

I takknemlighet kan vi igjen feire at Jesus kom, og ønske hverandre en gledelig jul!

Kristin Seljebakken

Den lille kirgisergjeteren

Fred på jorden!

Jeg vokste opp under den kalde krigens kaldeste periode. Vi lærte å bruke tilfluktsrom. Fra klassevinduene så vi Nike-rakettene på Rustan i Asker, de var en del av Nikebataljonen som også hadde batterier i Nes, Trøgstad og Våler, alle i Borg bispedømme. I avisene leste vi om prøvesprengninger i nord og Stillehavet i sør, og om muligheten for atomkrig. Sammen med våre foreldres fortellinger om nazistenes okkupasjon av Norge 1940-45 var krigens mulighet i Norge en del av vår livsfølelse.

I julegudstjenestene sang vi med stor innlevelse «Deilig er jorden». Vi sang salmens siste vers med stor intensitet: «Englene sang den først for markens hyrder; skjønt fra sjel til sjel det lød:»! Vi omgjorde engelens ord til en bønn: «Fred over jorden». Da kunne vi følge oppfordringen i den neste linjen «menneske, fryd deg» og få feste i et håp: «Oss er en evig Frelser født».

Det var en rystet Bernhard Severin Ingemann som skrev denne salmen

i trass og håp da han fikk krigens brutalitet tett innpå i slagene mellom Danmark og Prøysen fra 1848 til 1850. Med utgangspunkt og sluttunkt i Jesu fødsel julenatt ville han tegne en alternativ virkelighet om mennesket på fredens pilegrimsvandring.

«Oss er en evig frelser født» må bety at begivenhetene i Betlehem for snart 2000 år siden også former vår virkelighet i 2020, slik den gjorde for Ingemann i Danmark i 1850. Barnet i krybben viser oss at Gud, himmelen og jordens skaper, ikke har overlatt mennesker til seg selv. I hele det veldige kosmos der Gud finnes overalt og i alt, er Gud også til stede i dette lille barnet i krybben og bekrefter for alle mennesker og hele skaperverket at Gud er hos oss hele tiden.

I den hebraiske bibelens salmebok synges Guds fredsvisjon for menneskene: «Miskunn og sannhet skal møte

hverandre, rettferd og fred kysse hverandre» (Salme 85.11). Julenatt bekrefter Gud at vi ikke er alene om å arbeide for denne visjonen i vår tid og på vårt sted. Julenattens fredssang er fortsatt en bønn og gir retning for livene våre. Den gir oss frimodighet til å se tegnene på fred i våre liv og vår verden, og trass til å kjempe mot ødeleggelse og ufred.

Måtte vi være med og legge til rette for at rettferd og fred kysser hverandre og at miskunn og sannhet får mulighet til å leve blant oss. Da kan bønner bli et håpsteget for alle dem som lever i krigens og undertrykkelsens virkelighet og skygge. Da kan «Deilig er jorden» bli vår salme på rettferdens og fredens pilegrimsvandring.

*Velsignet julehøytid
ønskes dere alle.
Atle Sommerfeldt*

Julen 2020

Kjære innbyggere og hytteboere!

Denne julen vil bli annerledes

Det ble et annerledes og vanskelig år for mange, etter at pandemien endret hverdagene våre fra 12. mars. Jeg tenker på alle de på Dypedalåsen som ikke kunne få besøk. Alle som ble veldig ensomme. Jeg tenker på dere som har mistet jobben. Mange av dere fikk hverdagen snudd på hodet med hjemmeskole og hjemmekontor, mange har jobbet mye dag og natt. Dere som jobber i helsesektoren som var forberedt på det verste, men som klarte å holde vårt «sykehus» Dypedalåsen fritt for smitte. Renholderne, som ble våre fremste soldater i kampen mot smitte, ansatte som med stor glød gikk inn i nye oppgaver. Noen vasket på Dypedalåsen i påskeferien. Alle dere som elsker å være på hytta, som ikke fikk bruke den i påsken. Butikksjefer som tok et stort ansvar for at vi skulle ha rene hender og holde avstand. Restaurantbransjen vår, dere har vært kreative på bord og stoler og skiltet godt og ikke spart på håndspritene. Frisører og velværevirksomhetene som mistet mye av inntektene sine.

Alle stiller opp. Frivillige meldte seg for å være vakter, for å handle og for å hjelpe hyttebyggerne våre.

En liten kommune i kriseberedskap, der alle i felleskap sørget for at det ble svært få smittetilfeller på Hvaler.

Dette er ikke over. Nå må vi fortsette å være flinke. Det blir en annerledes jul. Julenissen

får ikke lov til å gå på sin runde, utenom sin egen husstand. Noen er triste fordi de får ikke reist til varmere strøk denne vinteren. Da er tiden inne for å virkelig oppdage vårt Hvaler-vintereventyr. Vi trenger ikke reise ut av kommunen for å handle julepresanger eller spise god mat og drikke. Vi har alt vi trenger her på vårt Hvaler.

Jeg elsker vinteren på Hvaler. Vinterlys, fantastisk natur, stor frivillighet og at mange bryr seg om hverandre er det fineste med Hvaler.

Pandemien er ikke over. Vi er bedre forberedt nå. Vi har lært. Nå må vi fortsette å følge smittevernradene.

Personlig savner jeg å gi andre en klem. Det er sikkert ikke bare jeg som har et stort lager med «innestengte klemmer».

Selv om vi ikke kan klemme hverandre eller samles fysisk i forsamlinger, skal vi stå sammen i:

- handlingene våre
- tankene våre
- hjertene våre.

Nå skal vi fortsette å ta vare på hverandre og gå inn i jula, senke skuldrene og nyte roen og de fine dagene der vinterlyset glitrer på vårt Hvaler.

*Ønsker alle en god og vakker jul.
Mona Vauger*

Advent og jul i Hvalerkirkene

KONSERTER:

29. november kl. 15 og kl. 16

i Spjørøy kirke

Julekonsert med Hvaler musikkforening.
Sang av Cassandra Skår.

13. desember kl. 18 i Hvaler kirke

Julestemninger med Soli trio.

19. desember kl. 17 i Hvaler kirke

Julekonsert til inntekt for flyktningene på Lesvos. Familien Dean/Ulvestad med flere.

22. desember kl. 19 i Hvaler kirke

Julekonsert: Anne May Sandvik Olsen med familie og venner. Billetter kr 150.

GUDSTJENESTER:

9. november kl. 11 i Spjørøy kirke

Gudstjeneste. Konfirmanter deltar.
Grethe Hummel og Mats-André Soli.

6. desember kl. 11 i Hvaler kirke

Gudstjeneste. Ole Hauglum og
Mats-André Soli.

13. desember kl. 11 Spjørøy kirke

Familiegudstjeneste med barn i Lucia-tog.
De bidrar med sang under gudstjenesten.
Konfirmanter deltar. Grethe Hummel og
Mats-André Soli.

20. desember kl. 11 Hvaler kirke

Vi synger jul – en gudstjeneste med julens
sanger og musikk. Konfirmanter deltar.
Grethe Hummel og Ken Phillips.

Julaften kl. 12

Julegudstjeneste på Dypedalåsen eldresenter.
Maria Vassli Gjære og Mats-André Soli.

Julaften i Hvaler kirke

kl. 13:30 Julegudstjeneste med lokale solister.
Maria Vassli Gjære og Ken Phillips.

kl. 14:45 Julegudstjeneste med lokale solister.
Maria Vassli Gjære og Ken Phillips.

kl. 16 Julegudstjeneste med lokale solister.
Maria Vassli Gjære og Ken Phillips.

Julaften i Spjørøy kirke

kl. 13:30 Julegudstjeneste med lokale solister.
Vikarprest og Mats-André Soli.

kl. 14:45 Julegudstjeneste med lokale solister.
Vikarprest og Mats-André Soli.

kl. 16 Julegudstjeneste med lokale solister.
Vikarprest og Mats-André Soli.

1. juledag kl. 12 (merk tiden)

Høytidsgudstjeneste i Hvaler kirke. Grethe
Hummel og Mats-André Soli.

ANNRE ARRANGEMENTER:

23. desember, lille julaften, kl. 17

Julespill med Knøttekoret og Sangglade jenter.
Ellen B. Viker, Kjersti Morland og
Mats-André Soli.

Hvem er det plass til i ditt skap?

Det finnes så mange slags skap her i verden. Noen skap er helt konkrete og nyttige, som vitrineskap, garderobeskap, kjøkkenskap og glasskap. Disse skapa er enkle å forstå, enkle å bruke. Bare å åpne en dør, putte noe inn i, lukke døren og vips så er det godt plassert i skapet.

Andre skap er mer abstrakte og konstruerte, som naboskap, rakerskap, farskap, vennskap, dumskap og galskap for å nevne noen. Selv om vi ikke konkret kan putte noe inn i disse skapene, skjønner vi hva det er snakk om. Ordene rammer inn noe, rommer noe, som fedre, venner, dumhet osv. Litt annerledes synes jeg det er med, for meg et ganske nytt ord, utenforskap. Joda, jeg skjønner hva det betyr, men «skap» brukes her på en annen måte. Utenforskap beskriver ikke hva skapet rommer, men det som er utenfor, de som ikke har tilgang til skapet. Etter hvert har jeg skjønnet at det er ganske mange, og mange ulike typer mennesker som opplever seg på utsiden. Dessuten kan det samme mennesket

være utenfor i et selskap¹, men innenfor i et annet. Her er det ganske fininnstilte koder og mekanismer som gjelder.

Jon Leirfall skrev i en av sine «Soga om...» historier, at «I Norge er alle like, og de likeste kommer på tinget». Og sånn er det vel fremdeles, at i Norge hvor alle er like, er noen likere. Avisene er fulle av mennesker som står fram

og forteller at de har kjent på forakt, avvisning og utenforskap fra samfunnet. Noen forteller om en oppvekst i fattigdom, andre om fysiske handikap som har stengt dører, og atter andre om rusproblematikk.

Hvordan ser det ut i ditt skap? Er det et yrende liv og fargerikt fellesskap? En god blanding av unge og eldre, brune og hvite? Eller likner det på mitt, en homogen gjeng, de fleste med grått hår? Jeg må innrømme at vennekretsen min ikke inneholder mange av våre nye landsmenn, ikke av andre grupper heller for den saks skyld. Det er i det hele tatt langt i mellom nye venner og bekjente. Det er tryggest med de gode og gamle, trygt og godt forankret i norske tradisjoner og kultur.

Erfaringen min fra en kort periode som bonusbestemor til en liten jente fra Eritrea / Somalia, forteller meg at det er dumt. Det er dumt ikke å åpne seg for andre kulturer, andre mennesker, andre skikker. Det var min mann og jeg som satt igjen med positive opplevelser, hygge og glede av å huse den lille jenta noen timer i uka. I utgangspunktet skulle det være vi som ga til jenta og hennes mor, men vi opplevde at det var vi som fikk.

Jesus ber om oss å elske hverandre, om å gjøre mot hverandre det vi ønsker at andre skal gjøre mot oss. Det er enkle ord, lette å forstå, men veldig vanskelig å etterleve.

Kanskje juletida kan hjelpe oss og inspirere oss til å gløtte litt på skapdørene våre. Kanskje vi sammen med julerengjøringa kan feie ut noen fordømmer, og slippe inn litt nytt tankegods? Hvem vet, kanskje vi hver for oss kan våge å skape litt mer himmel på jord?

Med ønske om en velsignet julehøytid.

Mormor

STRYK HANDA DI

Dei ser meg ikkje.

Dei høyrer meg ikkje.

Snakkar ikkje med meg.

*No er eg usynleg,
nesten slik som du,
Jesus.*

*Stryk handa di
over kinnet mitt.
Slik.*

Oskar Stein Bjørlykke

M/S «Sandø» av Halden

Av Morten Haneng

Da D/S «Svinesund» i 1961 begynte å bli sliten etter sin innsats siden 1916, opprinnelig som D/S «Idefjord», og senere D/S «Ragnvald», på ruten mellom Fredrikshald (Halden fra 1. januar 1928) og Hvaler, overtok en ny fjordbuss ruten, datidens moderne fartøy.

Etter en navnekonkurranse arrangert av Halden Arbeiderblad, med over 50 innkomne forslag, fikk båten navnet M/S «Sandø». Vinneren av konkurransen fikk et emaljert fat fra Cathrineholm. En båt med samme navn bygd i 1913, seilte på Hvaler - Fredrikstad til 1916.

Kaptein Håkon Reinertsen og hans mannskap reiste til verftet i Flekkefjord for å seile den nye stoltheten hjem. Båten hadde en lengde på 78 fot og plass til 180 passasjerer. Maskinen var en Deutz diesel på 220 HK som ga en fart på ca. 10 knop.

M/S «Sandøs» jomfrutur ble dramatisk. Selv med en kjentmann ombord, han hadde seilt leden i 30 år, likevel tok han feil i klarvær og båten gikk på grunn! De sendte ut SOS-signal (nå Mayday) og nødraketter. Imidlertid ble det bare noen skrammer på skroget og grunnstøtingen var ikke alvorlig så mannskapet forsøkte å annullere nødsignalene. Imidlertid hadde ingen ombord fått instruksjoner om betjening av den moderne radiotelefonen, så Tjøme Radio satt i verk full redningsberedskap med helikopter, fly, redningsskøyta «Ulabrand» og losskøyta «Store Færder» for å finne det grunnstøtte skipet!

Båten ble til sist funnet i Nevlunghavn i Vestfold, etter at et par fiskeskøyter hadde

dratt henne av grunn og slept henne til havn. Uheldigvis falt maskinisten, Albert Olsen, seksbarnsfarens fra Lavendelstredet i Halden, og brakk hoftebenet på den såpeglatte brygga i Nevlunghavn. Han ble operert på sykehuset i Larvik, men ellers var det ingen store skader på mannskap eller skute.

I sjøforklaringen etterpå ble mannskapet frikjent for å betale erstatning for leteaksjonen da de hadde forsøkt, men ikke klart å betjene radiotelefonen!

Vel ett døgn forsinket, mandag 13. november 1961, ankom M/S «Sandø» Halden havn og ble møtt på Langbrygga av en stor menneskemengde, hornmusikk og flagg. Som det sto i Halden Arbeiderblad: «Med stormslitte signalflagg kom «Sandø» til Halden. Hundrer av yngre og eldre hilste

«Svinesund», båten, broen og stedet.
Foto: Lisbet Haveid.

*MS Sandø en kald vinterdag i Halden.
Bilde fra Halden Arbeiderblad.*

Svinesundselskapets nye båt velkommen.» Både Haldens ordfører Arne Fredriksen og Hvalers ordfører Johan Olsen var på plass og holdt svulstige taler om hvor viktig forbindelsen mellom Halden og Hvaler var, og hvordan denne moderne fjordbussen skulle betjene ruten på en god måte.

D/S «Svinesund» hadde tjent forbindelsen mellom Halden, Sponvika og Hvaler i mer enn to menneskealdrer (1916-1961), men slik skulle det ikke gå med M/S «Sandø». Til tross for at båten var moderne etter datidens normer, var den ikke godt egnet til ruten, liten lasteplass på dekk og dårlig i isen vinterstid. Båten ble dessverre aldri populær hverken i Halden eller på Hvaler.

M/S «Sandø» førte postflagg og var «ambulerende brevhus-båt» som sine forgjengere D/S «Olava» og D/S «Svinesund».

Selv om båten ble bygget et halvt århundre senere enn D/S «Svinesund», var hun ikke godkjent for å krysse Sekken og således kunne hun ikke trafikere Strømstad. Det hadde visstnok noe med ventilene og sjøsikkerheten å gjøre. Inntektsmulighetene ble selvsagt begrenset av dette.

Stadig strengere bestemmelser med hensyn til sikkerhet og arbeidsvilkår førte til at i

MS Sandø ved Buvikbrygga i 1969. Foto: Privat.

store deler av året måtte båten ha større mannskap enn det var passasjerer. Inntektene dekket etter hvert ikke engang bryggeleia i Sponvika!

Kaptein Håkon Reinertsen f. 1898 på Nordre Sandøy, førte M/S «Sandø» frem til sin oppnådde pensjonsalder i 1968. Da overlot han roret til sin slektning fra Skjærhalden, Ole (Ola) Martin Reinertsen.

Motorproblemer og dårlig økonomi i rederiet (D/S AS Svinesund), medførte at båten i 1977 ble solgt til Sverige og fikk navnet M/S «Stjärn». Kjøperen, Filip Andersson, mente han hadde gjort et varp da han kjøpte båten for kr 308.000. Han satt inn ny motor og overhalte båten for kr 400.000.

Filip Andersson i AB Kostertrafik uttalte: «en fantastisk båt!». I trafikk på Koster hadde båten ikke ett eneste stopp pga. isen, til tross for en påfølgende streng vinter.

Senere har gamle M/S «Sandø» vært sett i Oslo med navnet M/S «Olympia». M.a.o. er båten fremdeles i virksomhet, antakelig i chartertrafikk!

Ruta mellom Halden, Sponvika og Hvaler ble senere betjent av M/S «Makø», en båt bygget av plast/glassfiber (divinicell, klasset

M/S «Makø» ved Isegran. Bilde fra Fredrikstad Blad.

for bruk i is) på Bjørn Abrahamsens Verft A/S på Stokken på Vesterøy for kr 2,2 mill. (1977-kroner). Hun er 22 meter lang og 6 meter bred, toppfart 13 knop, motor 720 bHK og kapasitet på 97 passasjerer.

M/S «Makø» hadde mange dagers landligge den første vinteren, så skolebarna på de østre øyene ikke kom til Skjærhalden pga. isen. Ikke fordi det glassfiberarmerte plastskroget var for dårlig, men fordi propellen var for stor! Kanskje hadde ruten likevel blitt bedre betjent med M/S «Sandø»?

M/S «Makø» ble heller ikke særlig populær, og gikk på Hvaler under kallenavnet «Møka».

Et hovedpoeng da Hvalerselskapet bygget M/S «Makø» i stedet for å kjøpe M/S «Sandø» fra Svinesundselskapet, var at «Makø» kunne ta én bil ombord. Imidlertid var det ikke mange som hadde gleden av dette da anløpene til Halden ble sløyfet og bryggeforholdene i Sponvika var så dårlige

at det ikke gikk an å kjøre i land biler der. M/S «Makø» seiler ennå etter å ha byttet navn et par ganger, bl.a. til M/S «Malmøy» og M/S «Ny-Vigra III», nå seiler hun chartert i Fredrikstad under sitt opprinnelige navn.

Etter at tunnelen til Kirkøy ble åpnet i 1989 var det definitivt slutt på rutebåttrafikken fra Hvaler til Sponvika og Halden. Det er ikke lenger båtforbindelse mellom Halden, Sponvika og Hvalerøyene. Ja, faktisk er Halden nå helt uten passasjerbåtforbindelse med omverdenen etter at også Strømstad-trafikken ble innstilt.

Godt at vi som holder til på de østre Hvaler-øyene har fergeforbindelse, sommer som vinter, til Skjærhalden med båter som M/B «Olava» og M/F «Gravningen».

Kilder:

Halden Arbeiderblad. Smaalenenes amtstidende. Diverse bøker og hefter av Ulf Hjarðar.

EE

Kunstlotteriet 2020

Stor takk til alle som har støttet lotteriet! Det kom inn kr 76.680.

Trekningen ble gjennomført på årsmøtet i Spjærøy kirke 05.10.2020.

Domprost Kari Mangrud Alvsvåg og lotterisjef Wenche Sture, ledet trekningen.

Vinnerne har nå fått overlevert gevinsten sin. Hvaler menighet vil også rette en hjertelig takk til alle kunstnerne, som så raust ville bidra med gevinst.

Trekningsliste:

Arild Ådnem, Lys og varme.

Vinner: Torill Hagelund, Skjærhalden

Birgit Grydeland, Puttesund-brua

Vinner: Espen Andreassen, Asmaløy

Bjørg Strømmen, Struts

Vinner: Reidun Barstad, Fredrikstad

Eli Hassel, Sommerbilde

Vinner: Dag Plau, Skjærhalden

Elisabeth Nordang, Flyndre av keramikk

Vinner: Linda Pedersen, Yven, Sarpsborg

Kjell Vassdal, Foto fra Skjærhalden 1972

Vinner: Einar Helgesen, Asmaløy

Lisa Aisato, Lys i mørket

Vinner: Aud Iversen, Skjelsbu, Vesterøy

Magnhild Bergh, Bilde i tovet ull

Vinner: Tor Solheim, Asmaløy

Magrethe Stenslund, Fat i plexiglass

Vinner: Vera Jerstad, Vesterøy

Oluf Foinum, Blått glassfat

Vinner: Cathrine Evensen, Fredrikstad

Rita Olavesen, Homlungen Fyr

Vinner: Reidun Barstad, Lundheim

Solveig Skogseide, Elsker / elsker ikke

Vinner: Knut Sandmo, Spjærøy

Tommy Stensrud, 2 mennesker

Vinner: Heidi Olsen, Nedgården

Vebjørn Sand, Torget

Vinner: Hege Marit Anderson, Årnes

Yvonne Reinertsen

Vinner: Reidun Wistner, Asmaløy

Øyvind Sand, Sensommer, (plakat)

Vinner: Sissel Olsen, Vesterøy

Øyvind Sand, Tidlig soloppgang (plakat)

Vinner: Johnny Gjerdsbakk, Skjærhalden

Aud Iversen med gevinsten gitt av Lisa Aisato

Dag Plau sammen med kunstner Eli Hassel

Ny Arkimedesskrue snart på plass i Arekilen

På begynnelsen av 80-tallet ble det laget en modell av den opprinnelige Arkimedesskruen

Hvaler med sin beliggenhet ut mot havet, har mange spennende natur- og kulturhistoriske miljøer. Et av de mest spennende og mytebelagte stedene i så måte er Arekilen, et 440-mål stort område på Kirkøy. I middelalderen, da havnivået var 2,5 – 3 meter høyere enn i dag, gikk sjøen inn fra Ørekroken og skapte en naturlig kile med omkringliggende skogs- og jordbruksarealer. Med landhevingen de neste hundreårene, ble det liggende et våtmarksområde på nordsiden av nåværende fylkesvei, et område som ga gårdene i området store utfordringer. Etter hvert vokste det frem ideer om tørrlegging av området både for å øke de dyrkbare arealene, men samtidig også for å redusere forekomsten av malariainfisert mygg, en “stamme” som fortsatt befinner seg i området. I 1914 begynte så for alvor arbeidet med å tørrlegge store deler av Arekilen. Dette skulle muligjøres gjennom å pumpe vannet ut i Tangenbekken. Systemet som ble valgt for å oppnå

dette var en konstruksjon lik Arkimedesskruen og en vindmølle som drev «skruen». I løpet av 1914 var arbeidet godt i gang og store deler av Arekilen ble tørrlagt. På høsten kom imidlertid regnet, og med vannet som fortsatt var i grunnen, brøt hele systemet sammen og prosjektet måtte oppgis.

Historien om forsøket på både å drenere våtmarksområdet for landbruksformål og for å hindre spredning av malaria var imidlertid ikke glemt. På 1980-tallet tok Aslak Jensen, daværende leder av kulturstyret, opp tanken om å rekonstruere dette kulturhistoriske prosjektet. Med hjelp fra tømmerlinja på Greåker videregående skole ble det laget en modell av Arkimedesskruen fra 1914. Med denne modellen på plass, ble Arekilen et attraktivt turområde både for botanikere, ornitologer og for alle dem som så området i et kulturhistorisk perspektiv.

Manglende vedlikehold og fravær av lokalt engasjement førte igjen til forfall, og områdets kvaliteter gikk mer eller mindre i glemmeboka, i alle fall som turområde. De siste årene har imidlertid mange spurt om når det igjen skal reises et engasjement for Arekilen? I forbindelse med arbeidet med Hvaler kommunes kulturminneplan, vedtatt i 2018, så reiste Hvaler Kulturvernforening derfor spørsmålet om ikke tiden nå var inne for å bygge en ny "skruen".

Med midler bl.a. fra Hvaler kommune og med koordinerende ansvar fra kulturvernforeningen, ble arbeidet satt i gang med Petter Wistner som hovedansvarlig for selve utførelsen. Daglig jobber Petter i kommunens renovasjonsvesen, på fritiden dreier han de fineste treboller og pyntegjenstander og lager møbler mange etterspør. Ikke minst har han levert betydelige bidrag på flere av kulturvernforeningens dugnadsprosjekter.

For temmelig nøyaktig ett år siden ble den gamle modellen av "skruen" fraktet ut av Arekilen og

kjørt til Petters garasje på Vikar. Her ble den 6,7 meter lange skruen rensert for råttent treverk, mens akslingen fra 1914 ble beholdt. Deretter begynte et møysommelig arbeid med å kle akslingen inn med nytt treverk for så å dreie nærmere 900 enkeltblader eller "skovler", et meget avansert håndverksarbeid. Som assistenter på dette arbeidet har Petter hatt med seg sønnen Espen, Ragnar Holte og Frode Lund.

I skrivende stund avsluttes arbeidet gjennom å mette treverket med linolje. Når så "skruen" kan være på plass i Arekilen som en fornyet attraksjon i dette flotte verneområdet, er noe uklart. Står været oss bi med noe frost i bakken, bør dette kunne skje tidlig i 2021, et år da Hvaler Kulturvernforening skal feire sitt 50 år lange virke for bevaring av Hvalers kultur- og naturarv. Finere "gave" enn en ny modell av Arkimedesskruen kan foreningen og det turglade publikum ikke få.

*Paul Henriksen
Leder i Hvaler Kulturvernforening*

*Petter Wistner med de gode hjelperne Ragnar Holte og Frode Lund.
Espen Wistner var ikke til stede da bildet ble tatt.*

Vipps-aksjon for nytt fugletårn

I forbindelse med fugletårnet som skal etableres i tilknytning til "skruen" så mangler kulturvernforeningen fortsatt kr. 170.000 for å få dette opp. Hele dette delprosjektet vil beløpe seg til 370.000, mens vi "kun" har kr. 200.000 på "bok". Bli med på Vipps-aksjonen sammen med enkeltpersoner, næringsliv og organisasjoner. Vippsnummer 628751. Dette kan vi klare i felleskap. Bli med.

Brudestolene i Hvaler kirke

Gyllenlærmer Turid Alstad Hop

Arbeidet med stolene begynte allerede i 2018. Turid Alstad Hop, gyllenlærmer i Fredrikstad, ble forespurt av menighetsrådet til om å komme med forslag til utforming av stolene. Det var ønskelig med staselige stoler som kunne være et smykke i middelalderkirken.

Dette var begynnelsen på undersøkelser på Folkemuseet og Vikingmuseet i Oslo, og ikke minst nøye gjennomgang av Hvaler kirkes symboler. For Turid var det viktig at stolene skulle speile det som var spesielt for kirken, og knytte historien til kirken i symbolbruken i stolene.

Utformingen til utgangspunktet i den romanske buen i inngangen til koret. Stolene ble utformet i streng romansk stil og ble formgitt av treskjerer Arne Steinar Nilsen fra Setskog.

Ryggen

I selve ryggen av stolen ser man buen inn til koret, granittsteiner rammer inn mønsteret. Øverst ser man en rose som en kan finne igjen i kalkmaleriet i korpartiet over alteret. Rankene på hver side er også hentet fra kalkmaleriet. I midtpartiet ser man en krone (symbol på kongen) og et kors. Begge disse symbolene

ble hentet fra 2 mynter fra 11-12 hundretallet som ble funnet under utgraving av kirken på 1950-tallet. Hjertet er hentet fra døpefatet i messing som er fra 1700-tallet.

Sete

På setet er mønsteret innrammet med de samme rankene fra ryggpartiet. Her ser man også den samme rosen fra kalkmaleriet. Midt på setet er et symbol tatt fra døpefatet; tre fisker som danner en trekant – symbolet for den treenige Gud, Fader, Sønn og Helligånden.

Bakryggen

Her er det brukt de vanlige symboler på tro, håp og kjærlighet; kors, hjerte og anker. Fargene i stolene er hovedsakelig gull (gyl-lenlær) og rødt som passer fint sammen med alteret som også er kledd i rødt. Prosessen fra idé til skisser til ferdig stol har tatt tid. Læret skal klargjøres og behandles flere ganger før man kan begynne å legge gull, og så male alle delene. Læret og stolene ble levert til Mette Johnsbråten i Gressvik som monterte stolene og vi kunne ta imot dem i mai 2020.

Stolene skal stå fremme i koret i kirken, så man kan se og lete seg frem til symbolene som er brukt i kirken. De skal ikke brukes før læret har «satt seg», men brudeparene til neste år kan glede seg over staselige brudestoler til vielsen.

P.S. Det skal komme to stoler til slik at vi får til sammen fire like stoler.

Ingrid Dean

BARNEDÅP 1942

Av Reidun Viker

Min bror Knut Kolbein ble født 13. desember 1941 på Huser på Asmaløy. Det var hjemmefødsel som vanlig på Hvaler på den tiden, jeg var 9 ½ år. Mamma begynte å få veer ved 7-tiden på kvelden. Pappa var innlagt på sykehuset, St. Joseph's hospital, i byen. Telefon var det bare hos bestemor og bestefar Lorentzen på Allerød som lå en 2-3 kilometer hjemmefra. Veien gikk gjennom skog og med bare en liten lomme-lykt følte jeg meg litt redd. Bestemor ringte til jordmora, frøken Ottesen. Hun bodde på Basto på Spjærøy, men Asmalsundet var frosset slik at hun kunne gå over isen. Bestemor møtte jordmora og sammen gikk de hjem til den ventende mammaen. Jeg fikk overnatte hos bestefar og tante Ragnhild som bodde hjemme da.

Neste morgen kom bestemor hjem og fortalte at jeg hadde fått en bror. Vi ringte til pappa på sykehuset. Han ble glad for at det ble en gutt. De hadde jo bare en jente, meg Reidun, fra før.

Vinteren 1941/42 var en riktig «Fimbulvinter». De sa at isen lå helt til Danmark. Rutebåten «Hvaler» lå innefrosset i Fredrikstad. Siden det var fremkommelig på isen over alt, benyttet noen anledningen og tjuvslaktet kua til frøken Friberg på Ingerholmen.

Det begynte å svirre rykter om at vi skulle få nazistprest på Hvaler. Da var det om å gjøre å få døpt gutten vår mens Bjønnens Jacobsen fremdeles var der. Jeg husker at Jacob Andersen (Skipstad) kom med hest og slede og hentet oss, han hadde nok fått

lånt ekvipasjen av broren Arve Skipstad. Det var fint sledeføre og kjøreturen gikk bra over Asmalsund fra Rød til Sand og videre til Spjærøy kapell som det het den gang. Datoen var 8. mars 1942 og fadderne var Karen Fjelle (tante), Jens Severin Lorentzen (morfar) og foreldrene våre, Anne og Marthon Kolbeinsen. Anne og Karen var tvillinger. Inger Margrethe Olsen fra Vesterøy ble døpt i det samme vannet.

Vel hjemme igjen var det middag for dåpsdeltagerne. Tror at vi fikk stekt kanin i viltsaus (kaninen var av «egen avling»). Det var mange som holdt kaniner under krigen for å få kjøtt. Til dessert var det hjemmehermetiserte pærer. Det var nok tante Ragna Lorentzen på Kroken som sto for kokingen.

Det var svært vanskelig å få tak i film til fotoapparat under krigen. Derfor finnes det ikke noen bilder fra barnedåpen. Bilde måtte vente til påfølgende sommer og en tur til fotografen i Fredrikstad. Fra venstre Knut, Anne, Marthon og Reidun.

Vinteren var hard og maten knapp, det var vanskelige tider med et lite barn i huset. Vi hadde et lite potetestykke, men det var sjelden vi fikk noe særlig avling der. Men under krigen fikk vi riktig bra med poteter. Det ble ikke til noen særlig glede da potetene frøs i kjelleren. Pappa fikk reddet et par kasser som ble plassert under senga i soverommet. Det var der vi bodde alle fire, rommet var det best isolerte og vi hadde en liten vedovn der. Vi hadde ingen vedskog, men pappa hadde vært med og reddet sinders (en hard og tung koks mest brukt i smelteverk) fra en grunnstøtt båt ved Søsterøyene eller Vesle, den måtte dumpe last for å komme flott. Det ble fem sekker på oss. Pappa sa at hvis ikke vi hadde hatt sinders den vinteren hadde vi frosset i hjel. Vi hadde to senger i soverommet, pappa og jeg i den ene og mamma og Knut i den andre. En natt var det så kaldt at pappa frøs på hodet. Det var vanskelig med brensel over alt og på skolen hadde vi «Brenselferie» i minst en måned.

Ellers var det om å gjøre å bruke de frosne potetene mens de var frosne. De ble tinet i kaldt vann, det ble kalt å «skyte is». Etterpå ble det potetlomper stekt på plata på den svarte vedkomfyren. Mamma kjevlet og pappa stekte. Alle vennene mine syntes de var gode med surt plommesyttetøy på. Jeg har aldri spist potetlomper siden og nå er jeg 88 år gammel.

Tegning av Anne Marit Kolbeinsen som viser turen fra Brattestø til Spjørøy kapell. Vi ser Pikesten fyr og buene på Brattestø. Kapellkirken ser vi også i det fjerne. Det var nok en kald tur.

En dråpe i havet

En julekonsert til inntekt for «Dråpen i havet» Hvaler kirke 19. desember kl.17.

Det begynte med Ingrid Dean. Hun reiste til Lesvos en vinterdag for fem år siden og kom tilbake med uslettelige inntrykk og et brennende engasjement. Vi kunne ikke reise, det vi kunne bidra med var et musikalsk innslag der vi samlet inn penger til «Dråpen i havet». Dette er fjerde julekonsert vi har holdt, men den første i vakre Hvaler kirke.

«Vi» er storfamilien som Ingrid er en del av. Som sagt har vi holdt tre konserter tidligere, og hver gang har Jonas Bjørnerud vært med og hevet det musikalske innholdet mange hakk. Han spiller saksofon men slett ikke bare det – de som kommer på konserten får se...

Vi er glade amatører, og er litt redde for å kalle det «julekonsert». Spesielt rundt juletider er det jo tradisjon for at kjente og kjære artister turnerer landet rundt med nettopp «Julekonserter». «En dråpe i havet» er en litt annerledes «Julekonsert». Visst håper vi at alle som hører på skal komme i julestemning, og få en god opplevelse. Men vi vil mer. Vi ønsker at vi sammen kan oppleve at vi også er en dråpe i havet. En dråpe som kan gjøre en forskjell.

For selv om det er gratis inngang, er det ingen grunn til å la lommeboka bli igjen hjemme! Tvert imot. Hovedhensikten med konserten er å samle inn penger til stiftelsen «En dråpe i havet».

Hjelp til flyktninger blir lett gjort til en politisk drakamp. Konserten er ikke ledd i det, vi vil rett og slett hjelpe alle, men sammen kan vi hjelpe noen i «havet» av mennesker i nød.

Det er godt å kunne hjelpe, det gjør godt både for dem og for oss. Det skulle ikke være sånn, men det er faktisk en «dem» og «oss», som om vi levde i forskjellige verdener. Det er vi som har alt og de som har mistet alt.

Da vi skulle finne ut hva vi skulle kalle konserten foreslo Jonas en strofe som vi alle kjenner godt. «Da væla var et hus med fire vegger, og saligheta var et bæssmorfang». Så enkelt beskriver Alf Prøysen en fireårings romjulsdrøm. Det er ikke mye å forlange inn mot jula, at alle barn skal kunne oppleve et hus med fire vegger.

For barn og voksne i Moria, i telt på brent jord ser det ut til å være uoppnåelig – men noe kan vi gjøre!

Vi gleder oss til konsert, og til å se dere. Vi gleder oss til å synge og spille for dere, men også sammen med dere på allsangene. Vi gleder oss til å «sende kurven» rundt i kirken (det går også an å vippse) og å sende pengene videre.

Så ta med familie og venner og la oss fylle Hvaler kirke (så langt vi har lov)!

De som deltar:

Karen Marie Ulvestad-Grandahl, Olivia Sjøby Ulvestad, Christian D. Ulvestad, Stein Kåre D. Ulvestad, Esther Alvim, Ingrid Dean og Jonas Bjørnerud.

EN DRÅPE I HAVET

- julekonsert til inntekt for flyktingene i Moria

Hvaler Kirke
Lørdag 19. desember

kl. 17.00

Ingrid Dean, Karen Marie Ulvestad-Grandahl, Christian Ulvestad, Olivia Ulvestad, Stein Kåre Ulvestad, Jonas Bjørnerud m.fl.

Ekstraordinært menighetsmøte

10. januar 2021 i Spjørøy kirke, etter gudstjenesten

I mange år har den lokale kirken hatt store valgmuligheter når det gjelder innholdet i gudstjenestene med lokale særpreg. Men mange bemerket at de ikke lenger kjente seg hjemme i gudstjenestene ved besøk i andre kirker, spesielt fordi det var så mange forskjellige melodier til faste ledd.

Derfor vedtok Kirkemøtet i 2019 at menighetene nå kun kan velge mellom noen få variabler i gudstjenestene og må bestemme hvilken musikk som skal benyttes fast. I oktober og november har vi i gudstjenestene våre på Hvaler hørt melodiene fra serie 2 for bedre å kunne avgjøre om vi fortsatt skal bruke serien fra 1977 i begge kirker eller to forskjellige serier, en i Hvaler kirke og en i Spjørøy kirke.

Velkommen til det ekstraordinære menighetsmøtet 10. januar! Der vil det informeres nærmere om den nye liturgiske musikken, og alle får anledning til å uttale seg før Menighetsrådet skal gjøre det endelige vedtaket i februar.

Julekonsert i Hvaler kirke

22. desember kl 19

Anne May Sandvik Olsen med døtrene Elise og Kathe inviterer oss til et avbrudd i julestria – for 15. gang

Det betyr noe helt spesielt for Anne May S. Olsen å tenne stearinlysene i Hvaler kirke før julekonserten. Vi håper at vi også i år kan formidle litt juleglede og julestemning i en travel førjulstid. For tiden jobbes det med programmet, men også i år vil Anne May S. Olsen, hennes døtre Kathe og Elise Olsen, sammen med musikalske venner arrangere julekonsert i Hvaler kirke. Konserten varer en time. Sven Poppe på klaver og Per Viggo Nilsen på fiolin, er fortsatt med. Vanligvis kommer det rundt 80 personer til julekonserten som ligger tett opp til jul. De som kommer, sier at skuldrene senker seg og at julestemningen kommer sigende på. Dette året har vært et annerledes år, og mest sannsynlig vil det også være koronarestriksjoner den 22. desember. Med gjeldende koronarestriksjoner er det plass til 50 personer i kirken. Ønsker du plass på årets konsert, ta kontakt på 948 23 621. Billetten koster kr 150, overskuddet går til menighetens arbeid for barn og ungdom.

Velkommen!

Alpefiol (*Cyclamen persicum* Mill.)

Tekst: Einar Morland. Foto: Skalleberg Gartneri, Stokke i Vestfold

Alpefiolen blomstrer naturlig om høsten. Dens ville slektninger trives og blomstrer i fjellskogen i mange land ved Middelhavet. Blomstringen skjer hos de ulike artene fra tidlig høst til tidlig vår, i den perioden da det er fuktighet i skogbunnen. Noen av disse artene kan vokse utendørs også i Norge, men alpefiolen er hos oss mest brukt som potteplante innendørs. Navnet *Cyclamen* betyr rund eller sirkelformet, og henspiller på knollen som er flat og rund. Fra denne knollen vokser rottråder nedover, og blomsterstengler og blader vokser oppover. Bladene er som oftest vakkert marmorerte, og blomstene er nikkende med bakoverbøyde kronblad. Alpefiolen kommer i mange vakre farger fra hvitt til rosa/rødt/fiolett. Artsnavnet *persicum* er misvisende. Planten vokser ikke i Persia, men i fjellene ved det østlige Middelhav i Tyrkia, Syria, Libanon og Israel.

Alpefiolen er svært giftig, men griser kan spise den uten å bli syke. I noen land brukes knoller av planten til grisemat.

Det er tre ting alpefiolen krever for at den skal trives:

- mye lys
- lav temperatur
- høy luftfuktighet

Ikke noe av dette er enkelt å få til i en lun og varm julestue i den mørke årstiden, men det hjelper veldig om du kan la den stå i et svalt soverom eller i en kjølig gang noen dager før du tar den inn i varm, tørr stueluft. Der bør

Alpefioler finnes i flere vakre farger

du la den stå et godt stykke unna panelovnen, og så må den vannes ofte med lunkent vann – og helst bør den vannes på skålen. Når planten har tatt det vannet den skal ha, bør du fjerne gjenværende vann på skålen. Mellom hver vanning lar man planten tørke lett ut. Hvis du ønsker å få den til å blomstre igjen, kan du la knollen hvile ved å la bladene visne ned etter blomstring. Setter du den da på et lyst sted uten direkte sollys, kommer den med nye blader og etter hvert også med blomsterstilker. Noen klarer å holde liv i alpefiolene sine i flere år. Bare husk å holde den unna små barn som ellers kunne bli fristet til å spise den!

På to hjul med post og omsorg

Hilde Grosch Larsen fylte 60 år på sensommeren. I den anledning ble hun intervjuet av Fredrikstad Blads utsendte Boe Johannes Hermansen. Og det med god grunn. Samfunnet skylder positive og velmenende hverdagsmennesker spalteplass ved ulike veikryss i livet. For Hilde: 60 års markering. På grunn av covid 19 ble bursdagsfeiringen delt opp i flere avdelinger hvor familie og venner med sitt nærvær ga jubilaranten de beste ønsker for dagen og veien videre.

Hvor mange sykler har hun slitt ut?
Jeg vet ikke, men det må være et betydelig antall. Hilde har iallfall med sine 37 år i Posten, tråkket over 12000 mil! Med kalkulator finner vi ut at det må være en strekning som tilsvarer tre ganger rundt ekvator! De siste årene med elsykkel riktignok, men likevel. Vi andre har et stykke før vi når henne igjen!

Jeg leste intervjuet i FB med glede, ettertanke og takknemlighet. I intervjuet gir hun uttrykk for at hun kjenner de fleste innbyggerne i Skjærhaldenområdet. Og hun la til: – Det er hyggelige mennesker!

Jeg innhenter flere opplysninger. Det er ca. 380 husstander på Skjærhalden. Om sommeren enda flere. Totalt sett må det utgjøre et antall små og store som ligger på 1200-1300. Hilde gir alle en blomst: – Det er hyggelige mennesker!

Hun er altfor beskjeden til å si det selv. Derfor roper jeg ut: – Det er hyggelige mennesker fordi Hilde er hyggelig! Med sin røde uniform, røde sykkel og vesker fylt opp med brev og aviser, er hun en god ambassadør for Posten Norge!

-Her skal du få et eple av meg, sa hun en dag, akkompagnert av et godt smil og et klapp på skulderen. - Ha en fin dag videre! Hjulene brakte henne til neste postkasse. En postkasse som hang på skeive med skranglete lokk.

Akkurat som oss mennesker, skeive og skranglete, mennesker som ikke alltid får det til. Hva da? Jo, det der med å være perfekt, god, snill, ordentlig, høflig, uten bannord, edle tanker og mye mer. 37 år med posten. På to hjul. Brev med kommunale regninger, parkeringsbøter, fartsbøter, penger igjen på skatten, nabovarsel, reklame med Plumbo på tilbud og kjøp tre og betal for to!

Hilde sykler videre. Til slutt er veskene tomme og sykkelen lett. Tre dager i uken. Sommer og sol. Høst og regn. Vinter og snø. Hilde i rød uniform og rød sykkel.
– Det er hyggelige mennesker!

Jeg er ikke så sikker på det. Enkelte av oss kan ha en dårlig dag og står opp av senga med det gale benet! Overgangen er derfor stor når dårlig humør blir møtt av et vennlig smil og et: – Ha en fin dag fra henne som attpåtil har tråkket tre ganger rundt ekvator! – Ikke på en dag, men likevel. Puuuuuuh! – Ha en fin dag! Ordene pirker borti bagateller og mine mange selvfølgeligheter. På to hjul med post i 37 år. Posten skal vite at Hilde er mer enn et syklende postbud! Javel. Jeg utvider det hele, og så blir det: – På to hjul med *post og omsorg*.

-Det er hyggelige mennesker! Jeg vet hun mener det. Hvorfor? Fordi hun tenker og gjør vel mot sine medmennesker. Etter dagens postombæring, hender det at vi ser henne på ny med sykkelen. Ikke med vesker, ikke med Postens røde uniform, men i sivil. Hun stanser, går av sykkelen og forteller at hun er på vei til et menneske som ikke akkurat har det så bra for tiden.

Jeg setter punktum, men gjentar overskriften: – *På to hjul med post og omsorg*. Det er Hilde. Jeg har kjent henne fra da hun var 12-13 år gammel og gikk på Yngres. Mor het Berit. Far het Sigurd. Velmenende og hyggelige mennesker. I dette tilfelle: Eplet faller ikke langt fra stammen. Takk for at du er den du er, Hilde!

*Tore E. Thorkildsen,
tekst og foto*

Konfirmantene

Konfirmantene i Hvaler kirke

Øverst fra venstre: Tom Vidar Reinertsen, Ludvig Hilding Dulin, Håvard Myrene Bønes, Håkon Aleksander Hasløgård

Midten fra venstre: Kjersti Morland (menighetspedagog), Johannes Brunvoll Sæten, Christian Arntsen Ludvigsen, David Johansen, Odin Evjen Vikerheim, Sander Eide, Cristobal Belisario Riatti-Sterling (konfirmerte seg i Spjærøy kirke), Bren Wamilda Dayondon, Grethe Hummel (prest),

Foran fra venstre: Theo Ørdal Eriksen, Celine Barslund Johansen, Maren Anstem Sørensen, Amanda Sofie Pettersen, Mia Tjønn, Emma-Marie Bothne, Kristine Holm, Oliver Borge

Ikke tilstede på bildet: Marte Nikoline Jensen, Peter Francis, Trygve Synnestvedt

i Hvaler 2020

Konfirmantene i Spjærøy kirke

Øverst fra venstre: Adrian Østby Samuelson, Eivind Høydahl-Johansen, Johannes Lande, Adrian Øyen Varreng

Midten fra venstre: Kjersti Morland (menighetspedagog), Emma Milea Otilie Lundmo Andresen, Stian Nordtug, Ole Petter Knold, Nikolai Hauge Pedersen, Benjamin Lagerstrand Lund, Leon Oliver Thorvaldsen, Othelie Kvale, Grethe Hummel (prest)

Foran fra venstre: Tuva Felicia Olsen, Ylva Elida Høidal, Maja Elise Olsen, Karoline Sæther, Luna Kristiansen, Anna Emilie Bøe-Pedersen

Ikke tilstede på bildet: Aron Øyri Grøtterud

Normisjon

Hilde Grosch Larsen

Første torsdag i måneden ønsker foreningens leder på Hvaler, Hilde Grosch Larsen, velkommen til misjonsmøte på Kirkens hus, Skjærhalden.

– Foreningen ble grunnlagt 4.12.1923, forteller Hilde. Den har vært i kontinuerlig drift siden, altså i hele 97 år! Det står det respekt av.

– På møtene har vi alltid besøk av kveldens gjest fra Normisjon sentralt, som også er møtets andaktsholder. Enkel bevertning og hyggelig prat hører med. Vi er en trofast gjeng som støtter opp om misjonsforeningen. Bli gjerne kjent med foreningen vår og Normisjons arbeid. Du er hjertelig velkommen til å være sammen med oss! Møtene starter kl. 18.

På møtene synger vi ofte den vakre salmen:

Salige visshet: Jesus er min!

Salige visshet: Jesus er min!

Han er min hyrde, kaller meg sin.

Salige visshet! Allting er vel!

Jesus har kjøpt meg, legem og sjel!

Han er min glede, han er min sang,

ham vil jeg prise livsdagen lang.

Ham skal jeg evig love hos Gud,

han er min brudgom, jeg er hans brud.

Nos 490 v.1

Fakta om Normisjon:

normisjon

Normisjon er en evangelisk luthersk misjonsorganisasjon. Samarbeidet med Den norske kirke er tett. Misjonsorganisasjonen driver en rekke skoler, bl.a. Tomb videregående i Råde, Gjennestad gartnerskole i Sandefjord og bibelskolen i Grimstad, bare for å nevne noen av totalt 27.

Navnet Normisjon ble opprettet i 2001 da Det norske lutherske Indremisjonsselskap, stiftet i 1868, og Den norske Santalmisjonen, stiftet i 1867, slo seg sammen.

Målet er å nå alle mennesker med evangeliet gjennom ord og handling i Norge og internasjonalt. Det drives utstrakt misjonsarbeid i Asia, Afrika, Midt-Østen og Sør-Amerika. Alle skal bli kjent med Jesus!

Ungdomsorganisasjon: Acta

Normisjon driver barne- ungdoms- og voksenarbeid.

Gir ut bladet Agenda 3:16, et av Norges største kristne magasiner. Det stilles høye krav til innhold, bilder og design. Bladet har fått flere priser.

Generalsekretær: Anne Birgitta Langmoen Kvelland

Ellen

Når gode krefter slår seg sammen oppstår nye muligheter

Mulighetene er at all ungdom enkelt kan låne idrettsutstyr og fritidsutstyr gratis på ukebasis, slik som f.eks. ski, skøyter, telt, soveposer osv. Stedet er BUA i Hvalerhallen, som vil ha åpent mandag til torsdag fra kl. 17 til kl. 21.

De gode kreftene er Lions Club Hvaler, Hvaler kommune, Sparebank 1 Stiftelsen, Røde Kors og Bygger'n Hvaler, samt lokale idrettslag. Det er også etablert samarbeid med Hvaler Jeger og Fiskeforening, Hvaler Sjø (sjøspeiderne) og Hvaler Golfklubb, slik at i BUA kan de unge også låne fiskeutstyr, hengekøyer og golfutstyr.

BUA åpnet onsdag 14. oktober, men det er jobbet lenge med å få tilbudet på plass. Det hele startet med at Lions Club Hvaler bestemte at en del av overskuddet etter Dansegallaen skulle bli til et Ungdomsfond. Etter litt vedtok klubben å opprette et sted hvor ungdom på Hvaler kunne låne idretts- og fritidsutstyr gratis. Det har i løpet av dette året vært kontakter med mange personer og institusjoner på Hvaler. Alle har vist velvilje til å støtte prosjektet. Og kommunen har altså funnet det riktige stedet til BUA – Hvalerhallen!

Lionsklubben og Hvaler kommune har inngått samarbeide med Stiftelsen BUA, som organiserer lånetilbud på 120 steder i Norge. 10. klasse på Hvaler ungdomsskole har også engasjert seg, og laget en videosnutt om BUA som har hatt ca. 7000 klikk på Facebook, opplev Hvaler. Klikk inn du også!

Lionsklubben har kjøpt inn noe utstyr og vil kjøpe inn mer. Videre oppfordres alle familier som har fullt brukbart utstyr liggende, som barna har vokst ifra eller som ikke lenger er i bruk, å ta kontakt med Øystein Bergersen på tlf. 415 71 114, eller via epost oysteinbergersen@gmail.com

Lions Club Hvaler har påtatt seg ansvaret for å skaffe og vedlikeholde utstyret, og vil være veldig takknemlig for din bistand til dette.

Hvaler menighet vil gjerne støtte opp rundt BUA-tilbudet, og oppfordrer alle til å sjekke om det finnes sports- og fritidsutstyr som burde komme til nytte igjen. Menighetsbladet vil følge BUA HVALER, så du får vite litt mer om gjenbruk....

dag@plau.no

*Bak fra venstre Maja Elise Olsen og lærer Ole-Fabian Tindlund
Foran fra venstre: Maja Kristine Ajer, Bjørn Oskar Rød og Marie Helene Torgersen*

Juleevangeliet

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

Det var noen gjeterere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel.

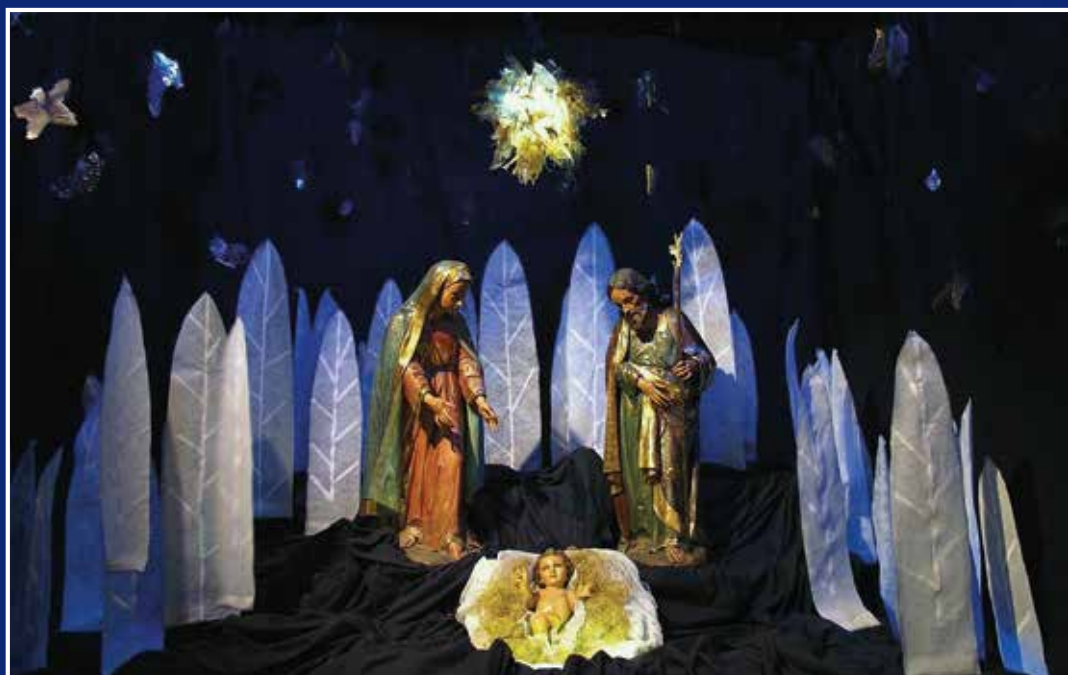
Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Lukas 2,1-20

Indigo Velvære på Dypedal dagsenter - nyetablering på Hvaler

Spa, velværebehandlinger, fotpleie og medisinsk yoga

Sølvi Palesa Gulbrandsen ønsker velkommen til Indigo velværes lokaler på Dypedal dagsenter på Spjærøy. – Jeg har hatt velværebedriften min her i et år allerede og trives utmerket, sier Sølvi entusiastisk mens hun guider rundt. Yogarommet er stort, med en lun og god atmosfære. Velværeavdelingen likeså, i harmoniserende fargeskala lillatoner.

Sølvi serverer te. Praten går lett.

– I 2012 valgte jeg å flytte fra Oslo til Hvaler med familien min for å skape et nytt liv i fredelige og harmoniske omgivelser. Vi flyttet fra et hektisk storbyliv med mye støy

*Sølvi Palesa Gulbrandsen.
Foto: Dagmar Louise Ånerud*

og en travel hverdag. Familien har hatt hytte på Åsebu, Asmaløy, siden 60-tallet, så vi har alltid hatt et godt forhold til øyriket. Vi ønsket å komme nærmere naturen og havet. Det tok ikke lang tid før vi fant drømmetomta, vi falt for stillheten og naturen ved Vauerkilen på Vesterøy.

– Jeg jobbet i mange år i velværebransjen i Oslo som terapeut. Samtidig hadde jeg lenge drømt om å starte min egen velværebedrift. Drømmen lot seg realisere da vi bygde hus. I 2013 kunne jeg ønske de første kundene velkommen.

– Etterspørselen ble stadig større, derfor ønsket jeg å finne et mer sentralt lokale på Hvaler for å tilby bedre tilgjengelighet. Dypedal dagsenter er blitt et knutepunkt for helse- og omsorgstjenester i Hvaler kommune. Beliggenheten er praktisk rett ved hovedvei, bussholdeplass og gode parkeringsmuligheter. Jeg valgte å etablere meg her og bli en del av det brede helsetilbudet. Lokalene åpnet samtidig opp muligheten for å tilby velværebehandlinger og medisinsk yogaundervisning under ett og samme tak.

– I forbindelse med etablering i nytt lokale søkte jeg om midler fra Hvaler næringsfond og var heldig å få innvilget dette. Jeg er takknemlig for anerkjennelsen og støtten. Her holder forresten også frisør Angelina til. Sammen har vi fått være med på å skape et flott velværetilbud for kundene våre samtidig som vi har et hyggelig kollegialt miljø.

– Jeg har alltid hatt interesse for aktivitet og helse og er utdannet idrettspedagog ved Norges Idrettshøyskole. Jeg har videreutdanning i spaterapi. Jeg har også utdannelse som barneyogalærer og har god erfaring med barneyoga i barnehage-hverdagen. I 2014 valgte jeg å ta instruktørutdanning i medisinsk yoga. Jeg har selv erfart hva denne yogaformen gjør ved regelmessig praksis. Medisinsk yoga er en terapeutisk og forskningsbasert yogaform som passer folk i alle aldre og helsesituasjon. Medisinsk yoga blir brukt i helsevesenet i rehabilitering og opptrening og kan vise til gode resultater. Øvelsene er myke og rolige og tilpasses den enkelte deltager. Yogatreningen styrker kjernemuskulaturen som er så viktig for å stabilisere og styrke kroppen.

– I sommerhalvåret arrangerer jeg drop-in timer i medisinsk yoga på idylliske strender på Hvaler, på Søndre Sandøy, Herføl og Asmaløy. Min kjærlighet for naturen fikk

meg til å se potensialet i å undervise ute ved havet, der man får kontakt med seg selv og naturens elementer på en helt unik måte.

– Indigo velvære tilbyr et bredt spekter av kroppspleie, massasjeterapier og spabehandlinger og fotpleie.

– Yoga, spa og velværebehandlinger har flere viktige ting felles. Begge fremmer god og dyp søvn, virker smertelindrende, løser på blokkeringer og spenninger, øker sirkulasjonen, reduserer stress og angst.

– Jeg setter utrolig stor pris på at bedriften min er blitt så godt mottatt, for alle de hyggelige tilbakemeldingene jeg får fra kunder og kursdeltakere. Det er med stor glede og takknemlighet at jeg kan fortsette i drømmejobben min!

Det er hyggelig med nyetablering i Hvalersamfunnet!

Ellen

www.indigovelvære.no

Foto: Sølvi Palesa Gulbrandsen

Konfirmantlørdag og fargeglade Zatter

Jorun Garcia de Presno åpner tegneprogrammet på den lille bærbare datamaskinen sin, og lager raskt omrisset av en Zatt. Datamaskinen var ment til leksebruk, men den brukes først og fremst som Joruns digitale tegnebrett. På bordet har Jorun også lagt en kolossal haug med tusjer, og en skriveblokk med skisser og tegninger i. Jeg får lov til å avfotografere, og ergrer meg over at kombinasjonen av gråvær ute og lysrør i taket gir dårlig fotolys. For Jorun lager fantastiske tegninger. Streken er god og fargekombinasjonene gjør meg glad.

Jeg har invitert Jorun til et lite intervju både fordi jeg er nysgjerrig på karakterene hun tegner, og fordi hun er en av årets 33 konfirmanter. Jeg vil gjerne vite hva hun synes om konfirmantopplegget vårt så langt. Dette konfirmantåret prøver vi ut en ny form på konfirmasjonsundervisningen. I stedet for en times gruppeundervisning annenhver uke, samles alle konfirmanter til konfirmantlørdag cirka en gang i måneden. Mye av opplegget foregår utendørs ved Hvaler kirke, og varm mat og drikke serveres med jevne mellomrom på tusenårsstedet ved prestegårdens gamle drengestue. Til sist samles alle i Hvaler kirke til skumringsstund med musikk, lystenning og fortelling.

«Jeg synes det var fint jeg» sier Jorun, «og maten var god», og så prater vi litt om sjokoladekaken. Denne bakte nemlig hun og jeg sammen. I regi av ungdomsskolen jobbskygget Jorun meg dagen før forrige konfirmantlørdag, og da passet

det veldig fint å bake. Det var også da jeg fikk innblikk i Jorun sin tegnehobby – som kanskje kan bli noe mer enn en hobby en gang.

Inspirert av fantasyserien Kattokrigerne, og med gode innspill fra en venninne som hun kun har møtt via nett, har Jorun tegnet og beskrevet et lite persongalleri av kattelignende vesener som har fått artsnavnet Zatt. Fargene er deres viktigste egenskaper, og hvis jeg forstår Jorun rett, har hver Zatt flere tilgjengelige farger enn det man kan se. Jorun bretter ut en side i tegneblokken sin som hun gjemte forrige gang vi var sammen, og jeg får lov til å ta bilde av en tegneseriestripe på avstand. Jorun arbeider best dersom en del av plottet forblir hennes egen hemmelighet inntil alt er ferdig. Sånn ser jeg for meg at flere serieskapere har det.

Jorun blir videre i blokken, og avdekker også en stor papirhaug med tegninger. Jeg fotograferer frenetisk mens klokken nærmer seg stengetid i barnehagen til datteren min. «Nå må jeg dra», sier jeg flere ganger, mens Jorun viser frem den ene tegningen mer fantastisk enn den andre. En havfrue er det siste jeg tar bilde av før vi får pakket oss ut og låst kontoret.

I det jeg sykler til barnehagen, kommer jeg på at Jorun og jeg egentlig ikke fikk snakket så mye om konfirmantlördagen. Men kanskje gjorde det ikke noe.

Det skrives om konfirmantopplegg i nesten hvert nummer av menighetsbladet. Det må være vel så spennende å lese om Zatter – de har det aldri stått om i menighetsbladet før nå.

Tekst og foto Kjersti Morland

Kvaler menighetsblads redaksjon ønsker alle sine lesere en fredfull jul og et riktig godt nytt år!

H.C. Andersen og julehjertet

På norsk sier vi flettet julekurv, men på dansk heter det julehjerte – denne kurven i hjerteform som man fletter sammen av to ulike deler av farget glanspapir. Vi har fått tradisjonen fra Danmark, og det var verdens mest berømte eventyrforfatter som flettet det eldste julehjertet vi kjenner til.

Hans Christian Andersen (1805 – 1875) er berømt over hele verden for sine kunsteventyr, men i sitt hjemland er han nesten like kjent for sine fantastiske papirklipp. H.C. Andersen fikk ingen egen familie, men var ofte middagsgjest hos velstående familier i København. Han hadde alltid med seg saksen sin, og underholdt både barn og voksne med å fortelle historier mens han klippet i papir. Når han var ferdig med å klippe, avsluttet han historien og brettet ut sin kunst. Papirklippene var intrikate og fulle av symboler, og H.C. Andersen var mer opptatt av hva tilskuerne syntes om klippene enn om historiene. Ofte ble papirklippene delt opp i små stykker og fordelt blant gjestene som suvenirer. Til sine venners barn laget H.C. Andersen klippebøker med egne papirklipp og kollasjer av utklippede bilder fra aviser og tidsskrifter. Det flettede hjerte laget han som en gave til vitenskapsmannen Hans Christian Ørsted med familie. Hjertet er flettet av grønt og gult papir, og har ingen hank.

Julehjertet som H.C. Andersen flettet

Det er ikke utenkelig at det var H.C. Andersen, som den ypperlige papirkunstneren han var, som fant opp det flettede hjertet. Eller så kan han ha tatt med seg ideen fra Tyskland, og vært den første danske som laget det. I løpet av noen tiår etablerte fletting av julehjerter seg som en populær familieaktivitet i Danmark. Etter den dansk-tyske krig i 1864, ble hjertene helst flettet i flaggfargene rødt og hvitt. Hanken ble satt på hjertene rundt 1870, og den første oppskriften på julehjerter sto på trykk i Nordisk Husflidstidende i 1871. Man utviklet mange ulike mønstre, og flettingen ble etter hvert en aktivitet i skole og barnehage.

Her i Norge utkonkurrerte den flettede julekurven i farget glanspapir det enklere kremmerhuset i avisopapir. Som kremmerhuset ble også julekurven fylt med rosiner, nøtter og annet godt og hengt på juletreet. Mot slutten av 1800-tallet hadde juletreet blitt vanlig både i by og på bygd her i Norge, men papir var en mangelvare. Mye julepynt ble derfor laget i avisopapir eller annet slags brukt papir. Folk sparte papir gjennom året, og la det i press for å glatte ut krøller. Fra 1905 kom norsk papirproduksjon i gang for fullt, og det ble vanlig å kjøpe eget papir til julepynten.

Etter hvert som folk fikk bedre råd og utvalget av kjøpepynt vokste, gikk de fleste over til å pynte treet sitt med kjøpte kuler, glitter og stas. Mye av den hjemmelagede juletrepynten forsvant, men julehjertet ble værende. Kanskje fordi det flettede hjertet, i tillegg til å være dekorativt og å symbolisere kjærlighet, gir oss en morsom utfordring? I de senere årene har julehjertet fått en virkelig renessanse. Det finnes utallige mønstre å få lastet ned fra nett, eller kjøpt i oppskriftsbøker. Noen oppskrifter er enkle, andre tar det flere dager å flette – selv for viderekomne.

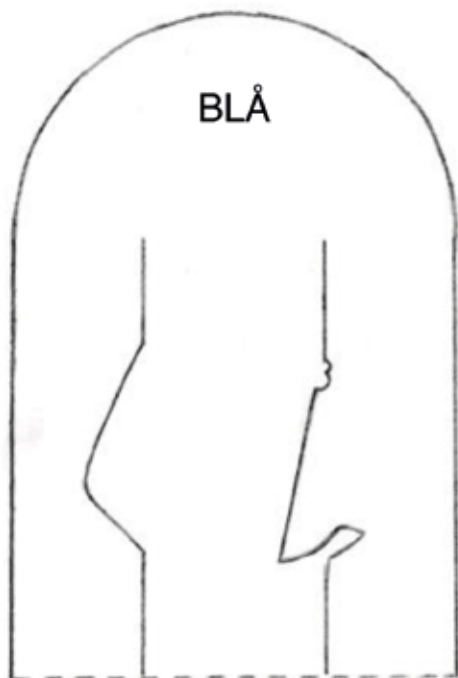

Har du lyst til å flette et julehjerte? Vi gir deg sjablonger til et Hvalerjulehjerte – spesielt utarbeidet for dette nummeret av menighetsbladet. Vårt mønster er blant de enklere, men kan allikevel by på utfordringer.

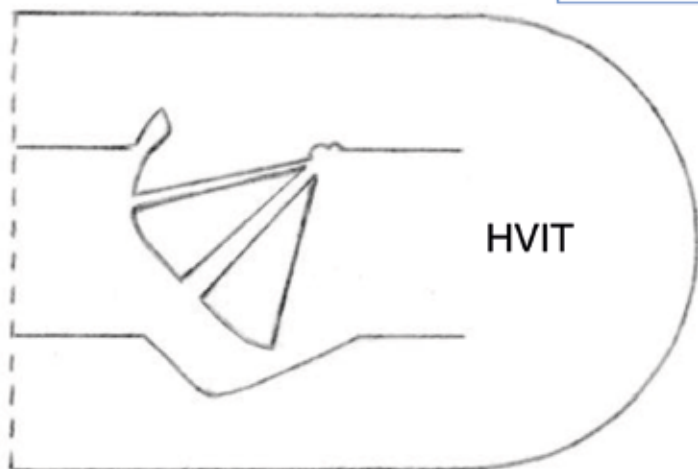
*God jul, og god fornøyelse!
Kjersti Morland*

Lag ditt eget julehjerte

Brett glanspapiret dobbelt før du legger sjablongen med den stiplede linjen langs bretten. Vi anbefaler å forstørre disse sjablongene, for da blir hjertet lettere å brette. Vi anbefaler også at du klipper lenger inn mot hjertebuen enn hva sjablongen foreslår.

Den 1. desember legger vi sjablonger til julehjertet på Hvaler menighet sin nettside kirken.no/hvaler slik at du kan printe dem direkte ut på glanspapir. Her vil du også finne instruksjoner for fletting. For deg som ikke har printer hjemme, eller som ønsker ekstra veiledning, kommer vi til å arrangere julehertekafé en dag i desember. Dato kommer etter hvert.

Bestemormysteriet

«Telefon til deg!» Manuel åpnet døren sin på gløtt og stakk en hånd ut for å ta imot telefonen. «Det er bestemor» fikk faren hans sagt før døren ble lukket igjen. «Hei bestemor!» sa Manuel og satt telefonen på høyttalende sånn at jeg også kunne høre. Det tok noen sekunder før personen i den andre enden svarte, med nesten hviskende stemme: «Manuel. Det er noen nedenfor på gata. Noen som stirrer mot mitt vindu. Det ser ut som en dame med lang frakk og hatt, men jeg ser ikke ansiktet hennes ordentlig. Hun...» I det samme banket faren til Manuel på døren igjen og ropte: «Nå ser det ut som om du blir hentet Amanda. Jeg ser billysene nedi veien.» «Ja, da» ropte jeg tilbake «jeg kommer snart». Jeg snudde meg mot Manuel og telefonen igjen, men Manuel ristet på hodet. «Hun la på. Veldig rart! Bestemor pleier ikke å hviske når hun snakker i telefon, og heller ikke legge på midt i samtalen. Og hvis hun er redd for noe, hvorfor ville hun snakke med meg og ikke med pappa?»

Jeg kunne se at tankene til Manuel var langt borte da jeg sa ha det og dro hjem, og da jeg møtte ham neste dag på skolen så han nesten syk ut. «Jeg fikk ikke sove i natt» forklarte han. «Jeg liker ikke dette. Jeg prøvde å ringe bestemor etter at du dro, mange ganger. Men hun svarte ikke. Ikke til morgenen i dag heller. Burde jeg fortelle pappa hva hun sa?» Jeg prøvde å tenke. Det eneste jeg visste om bestemoren til Manuel var at hun bodde i Oslo, og at hun aldri var på besøk hos Manuel og faren. Hun var visst litt uvenner med sønnen sin – altså pappaen til Manuel. «Kanskje vi kan reise på besøk til henne?» foreslo jeg. «Jeg vet ikke om pappa vil synes det er så lurt» svarte Manuel tvilende. «Men du kan si at vi har et skoleprosjekt om besteforeldre, og så kan du si at du vil bli bedre kjent med bestemoren din i Oslo. Hun er jo tross alt bestemoren din. Du burde få lov til å besøke henne. Jeg skal

Illustrasjon: Hanne Lillevold

ingenting denne helgen, kanskje vi kan reise allerede i ettermiddag. Du kan jo si at det var derfor hun ringte deg i går – for å planlegge.»

Vi sluttet tidlig denne fredagen og jeg løp innom Rådhuset, der mamma jobber, på veien hjem. «Vær så snill mamma!» jeg sto på tå inne i gummistøvlene for at mamma skulle forstå hvor stor jeg faktisk er. «Pappaen til Manuel skal kjøre oss.» «Hm...» mamma tenkte seg litt om. «OK da. Hvis han både kan kjøre dere og hente dere. Men da gjør dere akkurat som bestemoren til Manuel sier. Og husk å takke for maten. Og pakk med regntøy, og...» Mer hørte jeg ikke, for jeg var allerede ute av kontoret til mamma og på vei ned trappene.

Da Manuel og jeg endelig satt i baksetet på bilen med hver vår ryggsekk, var det sen ettermiddag. Det striregnet ute, og pappaen til Manuel var ikke særlig blid. «Jeg synes dette er tidenes dårligste ide» brummet han. «Og jeg får ikke tak i bestemor heller.» Manuel så fort på meg før han fortalte en hvit løgn: «Selvfølgelig gjør du ikke det, pappa. Bestemor sa jo at hun skulle på konsert i ettermiddag og ikke kunne ta telefonen. Men hun og jeg planla alt i går da hun ringte, og hun er hjemme når vi kommer frem.» Pappaen til Manuel svarte ikke, men begynte å kjøre. Ingen av oss sa noe, og jeg

hadde nesten sovnet i baksetet da bilen stoppet. Jeg åpnet øynene og så at vi hadde kjørt inn på en bensinstasjon. «Nei dette er typisk!» sa pappaen til Manuel irritert. «Jeg har glemt lommeboka hjemme! Vi må nesten snu, jeg får ikke reist helt til Oslo og tilbake uten å fylle bensin. Vi få heller reise til Oslo i morgen, det blir for sent i kveld.» «Jeg har med penger!» sa Manuel. Men det hjalp ikke, pappaen hans ville ikke kjøre til Oslo uten lommebok. «Greit, pappa. Men jeg må inn på do først. Blir du med Amanda?» Manuel så på meg, og gjorde et lite nikk ned mot sekken min. Jeg forsto hva han ville, og vi klarte å ta med oss hver vår sekk ut av bilen uten at pappaen til Manuel så det. Han hadde ringt noen, og satt og pratet i telefonen. Inne på bensinstasjonen, sjekket Manuel telefonen: «Ti minutter til toget går, vi rekker det akkurat.» Bensinstasjonen hadde en utgang på siden også, så pappaen til Manuel kunne ikke se oss i det vi begge spurtet avgårde til togstasjonen. Vi fikk kjøpt billett på stasjonen, og rakk akkurat å sette oss inn på toget før dørene ble lukket. «Det var flaks!» sa Manuel og begynte å ta av seg jakken. «Jeg tror ikke jeg har løpt så fort noen gang!» Jeg nikket «og flaks at du hadde med så mye penger også!». «Jeg hadde det på følelsen skjønner du, at pappa kom til å finne på et eller annet. Han klarte ikke å finne på en god nok grunn til at vi ikke skulle reise, men jeg stolte liksom ikke helt på at han kom til å kjøre oss hele veien. Og disse pengene kommer faktisk fra bestemor.» Manuel smilte, og åpnet lommeboken sin. Der lå det en femhundrelapp, tre hundrelapper, og masse mynter. «Jeg får en femhundrelapp fra henne en gang i blant. Hun sender meg brev, med brevpapir som hun har limt sammen av to tynne papirer. Mellom de to lagene ligger femhundrelappen, og når jeg klipper opp papiret nederst kan jeg riste den ut. Pappa vet det ikke, og vil ikke oppdage noe heller dersom han åpner konvoluttene. Du er den første som får vite hemmeligheten.» Jeg smilte jeg også, og kjente at jeg ble mer og mer spent på å møte bestemoren.

Jeg skulle til å spørre Manuel om han kunne fortelle meg litt mer om henne, men da ringte

telefonen. Manuel pleide aldri å gå rundt med telefon, men faren hans hadde lånt ham en gammel telefon nå. «Det er pappa. Jeg tar den ikke men sender en melding om at vi sitter på bussen på vei til Oslo.» Manuel begynte å skrive. Jeg skulle til å protestere og minne ham på at vi ikke satt på bussen, men så forsto jeg at det var en avledningsmanøver. Manuel sendte meldingen, og etter en liten stund plinget det inn et svar. Jeg så på Manuel. Han stirret på svaret, og satt med halvåpen munn. Han klarte visst ikke å si noe, men rakte meg telefonen så jeg kunne lese selv: «Gå av på neste holdeplass Manuel, og vent på meg. Vær så snill! Du kan ikke stole på bestemor. Jeg skulle fortalt deg dette før, men bestemor har sittet ti år i fengsel for grovt ran. Hun slapp ut da du var to år gammel.»

Jeg visste ikke hva jeg skulle si, men til slutt sa jeg «Hva gjør vi nå?». Jeg behøvde ikke å vente på svaret fra Manuel, for jeg så i blikket hans at han hadde bestemt seg allerede.

Hva gjør Amanda og Manuel nå? Del 2 av bestemormysteriet kommer i påskenummeret av menighetsbladet, og del 3 kommer i sommernummeret. 4. trinn på Floren skole har kommet med ideene til bestemormysteriet del 1, og flere ideer fra dem vil komme i del 2. Og så går utfordringen videre til 4. trinn på Åttekanten skole med å fullføre del 2, og finne løsningen på mysteriet til del 3.

Om du synes det er lenge å vente, kan du lese om da Amanda og Manuel løste Hundebæsjmysteriet i Hvaler menighetsblad 2019 nr. 3 og nr. 4, og Fastelavnsmysteriet i Hvaler menighetsblad 2020 nr. 1 og nr. 2. Alle tidligere menighetsblad finnes på nett: Kirken.no/hvaler

Bøker til fireåringer

Når vi om høsten deler ut bøker til fireåringer i Hvaler kirke, fortsetter vi en tradisjon som snart er 50 år gammel. *Min kirkebok*, med tekst av Marit Rypdal og vakre illustrasjoner av Kerstin Frykstrand, ble utgitt i 1972. Boka rakk å havne i mange bokhyller før den ble avløst av en ny bok for fireåringer i 1986. Selv husker jeg ikke da jeg mottok min fireårsbok, men jeg husker godt da lillebroren min fikk sin. Han gikk frem i kirken, tok presten i hånden og bukket dypt. Han var kledd i fine klær, og var preget av stundens alvor. Selv om han og jeg ikke kunne begrepet,

opplevde vi dette som en *livsrite* – en markering av at lillebror hadde blitt stor.

Under årets høsttakkegudstjeneste, fikk fireåringene boka *Linda og den lille kirka*. Linda og familien hennes er bedt i barnedåp til slekt som bor langt borte. Leseren får bli med Linda på hennes ferd, og blir presentert for begrep og symboler som er knyttet til kirkerommet og gudstjenesten. Fireåringene på Hvaler blir også invitert til å bli ekstra godt kjent med sin egen kirke. Under to kirkerottesamlinger, en i hver av Hvalerkirkene, blir barna guidet rundt av den bittelille

Fire høytidelige fireåringer. Fra venstre: Thelma, Nora Rosaria, Brage, og Niklas Julian.

Foto: Barbro Bjørck

kirkerotta Snusen. Han elsker å vise frem huset sitt – Spjærøy kirke. Han synes også det er kjempespennende å ta turen gjennom tunnelen og snuse rundt i Hvaler kirke. Snusen har levd hele livet sitt i kirka, og kjenner den ut og inn. Det er allikevel ikke sikkert at han forstår alt som foregår på en gudstjeneste, eller vet hva alt egentlig betyr og skal brukes til. Og det er ikke sikkert at alle spørsmålene som Snusen stiller har et enkelt svar, men da kan vi undre oss sammen.

Årets kirkerottesamlinger er lagt til tirsdag 1. desember kl. 17–18 i Hvaler kirke og tirsdag 8. desember kl. 17–18 i Spjærøy kirke. Velkommen til deg som fyller fire år i 2020! Ta kontakt for påmelding og spørsmål (kjersti@hvaler.kirken.no)! Ta også kontakt dersom du ikke kan komme, men ønsker å få fireårsboka.

Kjersti Morland

Kirkerotta Snusen

Puttenlegatet

Hvert år siden 1937 har «Puttenlegatet» avsatt midler til utdeling i Hvalersamfunnet. Gjennom menighetsbladet kunngjøres herved legatets utdeling for 2021. Enkelpersoner, lag og foreninger kan søke støtte til humanitære- og gode formål. Skriftlig søknad merkes: «Puttenlegatet 2021» og sendes Hvaler kommune v/ ordfører, Storveien 32, 1680 Skjærhalden.

Vi minner samtidig om at hvalerungdom under utdanning kan søke om støtte til videre skolegang og studier. Disse søknadene merkes med «Utdanning – 2021» og sendes Hvaler kommune v/ ordfører, Storveien 32, 1680 Skjærhalden.

Søknadsfrist er 15. januar 2021

Konsert Hvaler kirke med Soli trio

Søndag 13. desember kl. 18 spiller Soli Trio sin egen julekonsert med en god blanding av klassisk stemningsfull musikk. Musikken vil være med på å beskrive advents- og juletiden. Dere vil få høre kjente og kjære julemelodier i trioens egne versjoner og med trioens egne arrangementer.

Inngang blir på kr 150 for voksne og gratis for barn.

Ta deg tid til en liten pause i juleforberedelsene for å kjenne på julestemninger i adventstiden. Soli Trio vil gi deg en stemningsfull inngang til julehøytiden.

Juletefest på Helligtrekongersdag

i Spjærøy kirke onsdag 6. januar kl. 17 – 18:30

**Vi inviterer til julespill om de hellige tre konger,
gang rundt juletreet, kaffe og julekaker.**

Til sist høster vi juletreet.

Velkommen!

DEN NORSKE KIRKE
Hvaler menighet

Barn og unge – hva skjer i januar/februar/mars 2021

Hver tirsdag hele semesteret kl. 12: Babysang på Kirkens hus

Velkommen til babyer med sine voksne! Semesterstart tirsdag 12. januar.

Hver tirsdag hele semesteret kl. 16:45–17:15: Småbarnsang på Kirkens hus

Velkommen til barn mellom 1 og 4 år med sine voksne! Semesterstart tirsdag 12. januar.

Hver onsdag hele semesteret kl. 17–17:45: Knøttekoret øver i Spjørøy kirke

For deg som er glad i å synge og er fire år eller eldre. Første øvelse etter jul er onsdag 13. januar.

Onsdag 6. januar kl. 17–18:30: Juletefest på Helligtrekongersdag i Spjørøy kirke

Med julespill om de hellige tre konger, juletrengang, kaffe, pepperkaker og saft. Til sist høster vi juletreet. Velkommen til små og store!

Lørdag 16. januar kl. 14–18: Konfirmantlørdag**Lørdag 30. januar kl. 14–18: Tårnagentlørdag i Spjørøy kirke**

Du som fyller 9 år i 2020 inviteres til agentoppdrag i Spjørøy kirke. Agentene skal utforske kirken og løse oppdrag og mysterier. Invitasjon sendes i posten.

Søndag 31. januar kl. 11: Tårnagentgudstjeneste i Spjørøy kirke

Familiegudstjeneste der Tårnagentene deltar.

Lørdag 13. februar kl. 14–18: Konfirmantlørdag**Lørdag 13. februar kl. 12–14: Maskeverksted i Spjørøy kirke**

Du som fyller 7 år i 2020 er velkommen til å lage din egen karnevalsmaske, få høre mer om hva karneval er, og pynte kirken til fest. Invitasjon sendes i posten.

Søndag 14. februar kl. 11: Karnevalsgudstjeneste i Spjørøy kirke

Velkommen til karneval og fastelavn i kirken! Kle deg ut eller kom som du er!

Torsdag 18. februar og torsdagene 4. og 11. mars kl. 17:30–19:45: Tårnagentklubb

Du som fyller 9 år i 2020, inviteres også til tre agentsamlinger i Drengestua. Her vil nye agentoppdrag deles ut. Invitasjon sendes i posten.

Søndag 21. mars kl. 11: Håpsgudstjeneste i Spjørøy kirke

Konfirmantenes egen gudstjeneste.

Lørdag 27. mars kl. 12–14: Vårverksted i Hvaler kirke

Du som fyller 8 år i 2020 inviteres denne lørdagen til å gjøre verden grønn. Invitasjon sendes i posten, og informasjon blir lagt ut på kirken.no/hvaler.

Søndag 28. mars kl. 11: Familiegudstjeneste på Palmesøndag i Hvaler kirke

Vi ønsker at alle, uansett funksjonsnivå, skal kunne delta på våre aktiviteter.

Ta kontakt (kjersti@hvaler.kirken.no) ved behov for tilrettelegging.

Følg med på kirken.no/hvaler for oppdatert informasjon om vårens program.

**HVALER SANITETSFORENING
ØNSKER ALLE PÅ HVALER
EN RIKTIG GOD JUL OG GODT NYTT ÅR**

**Vi beklager at det ikke blir adventskonsert med Hvaler Trivselskor i kirken i år.
Det vil ikke bli tradisjonelt arrangement rundt tenningen av julegrana,
og det vil da heller ikke blir fakkeltog fra kirken til torget i år.**

**VI HÅPER OG TROR AT KORONATIDEN SNART ER OVER
OG AT VI SEES IGJEN NESTE ÅR**

SIDEN SIST

20. september var det høsttakkegudstjeneste i Hvaler kirke med etterfølgende marked på tusenårstedet. Frøya Sofie Lunde underholdt med vakker sang i en høstpyntet kirke.

Ca. 30 mennesker hadde funnet veien til Hvaler kirke 28. oktober og fikk med seg en vakker og variert Allehelgenkonsert. Camilla Marie Bjørk Andreassen sang, Jan Ragnar Storheim på cello og Mats-André Soli på klaver. Tusen takk for en flott konsert på en mørk og regntung høstkveld.

Søndag 11. oktober var det innvielse av det nye orgelet i Hvaler kirke. Gjester fra leverandøren, bispedømme og Hvaler kommune var til stede. bispedømmets kantorer, Dan René Dahl og Tore Erik Mohn trakterte orgelet. Sopranen Helga Johanne Størdal bidro med vakker sang.

Mandag 5. oktober avholdt Hvaler menighet sitt årsmøte i Spjærøy kirke. Domprost Kari M. Alvsvåg var gjest og leste kveldens ord for menigheten. Vokalgruppen D'Stemmer underholdt med flott sang.

Søndag 13. september ble det arrangert kulturkveld i Hvaler kirke med presentasjon av de nye brudestolene. Vi fikk en fin forklaring på symbolikken på stolene. Turid Alstad Hop, som har utformet stolene, holdt foredrag.

Til myldregudstjenesten 25. oktober, ryddet vi plass på gulvet i Spjærøy kirke. Med dans, musikk og skinnende rekvisitter ble skapelsesberetningen formidlet for små og store.

Julekonsert i Spjærøy kirke, søndag 29.11.2020 kl. 15. og 16.

Hvaler Musikkforening inviterer til julekonsert

Dato: Søndag 29.11.2020

Tidspunkt: kl. 15

Tidspunkt: kl. 16

Sted: Spjærøy kirke.

Dere er vant til å høre oss spille marsjer på 17. mai, men nå blir det hyggelig julemusikk. Vi inviterer deg til å sette deg ned og lytte til vakre juletoner, sammen med oss.

Det er gratis inngang, men på grunn av Covid19 restriksjoner er det kun plass til 50 tilskuere pr. konsert.

Reserver plass ved å ringe eller send melding til Elly-Ann på mobil 414 53 362.

Vi trenger navn og telefonnummer til alle som skal være med.

Familier blir plassert sammen.

Vi håper du vil komme i julestemning sammen med oss!

Solist: Cassandra Skår

Konferansier: Paul Henriksen

Dirigert: Iver Vatvedt

Hilsen Hvaler musikkforening

KORSANG OG KORONA

Dette året vil nok bli husket av alle oss som lever i dag, som et annerledes år, med mange bekymringer og mye usikkerhet.

Hvaler Trivselskor har også kjent på mange nye følelser.

Vi startet året, i god tradisjon, med nyttårskonsert på Grendehuset på Søndre Sandøy. Januar og februar var helt «normale» måneder, med øvelser på Bedehuset og planlegging til en sommerkonsert i Brottet Amfi.

Men så skjedde det - 12. mars stengte Norge, og vi måtte avlyse alle øvelser.

I slutten av april startet vi forsiktige opp igjen med fire sangere av gangen og Mette dirigent, det var kort og hektisk og litt stressende, men det ga mening på en underlig måte.

Det var med tungt hjerte vi avlyste sommerkonserten, selv om vi i mai og

juni kunne møtes til øvelser i Spjærøy kirke med halve koret.

Vi bestemte oss da for å øve mot et mål; konsertene i kirkene våre i desember.

Og vi var positive og optimistiske helt til kravet om 1,5 meter avstand til siden og to meter mellom rekkene, ble innført. Det betyr at hver sanger skal ha tre kvadratmeter gulvflate.

Altså 120 kvadratmeter pluss en buffer på tretti i øvingslokalet.

Da var det bare Kulturhuset Floren som var stort nok til øvelser, og vi skjønte raskt at kirkene på Hvaler ikke har plass til 40 korsangere.

Hvaler sanitetsforening og Hvaler Trivselskor har i mange år arrangert Adventskonsert i Hvaler kirke annen søndag i advent. Det var ikke lett å trekke oss fra denne konserten, men det ble nødvendig.

Korets egen julekonsert, som de siste årene har måttet være i dobbel utgave for å få plass til publikum i Spjærøy kirke allerede før korona – kan heller ikke arrangeres i år på grunn av liten plass og strenge smittevernregler.

Men vi jobber videre og håper å få til en konsert i Østre Fredrikstad kirke i Gamlebyen, siste helgen før julaften.

Følg med på informasjonsskjermene på Hvaler!

Følg også med på postkassestativene, Facebook, korets hjemmeside og ellers.

Vi håper å kunne synge julen inn også i år – og å kunne ønske alle en riktig god jul!

Med vennlig hilsen

Kari Tønnesen

Leder & 1. alt

www.hvalertrivselskor.com

Mesterhjelp Skjærhalden

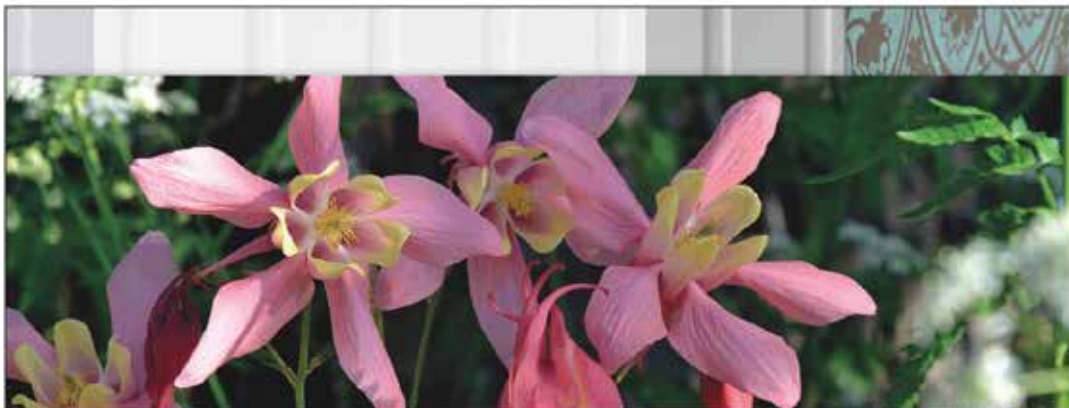
Monica Valen

Mesterhjelp Skjærhalden har økt kapasiteten slik at vi kan ta på oss flere oppdrag!

Så – trenger du hjelp i huset – ta kontakt på tlf 403 06 155 eller Epost til post@mesterhjelp-hvaler.no

Mer info på www.mesterhjelp-hvaler.no

Alt for en enklere hverdag!

Det er vi som er Skjærgårds- maleren på Hvaler

Har du en jobb du skulle ha gjort, så har vi erfaringen og kvalifikasjonene. Våre erfarne malere har utført alle typer oppdrag.

Vi utfører male- og gulv-tjenester for hyttemarkedet, boliger, sameier og mindre næringsoppdrag i hele Østfold og Oslo.

Malermester Sjur B. Hansen

Telefon: 900 86 212

E-post: sjur@malermester.no

I samarbeid med:

malermestrene

ØSTFOLD

PRIVATMEGLEREN
FREDRIKSTAD

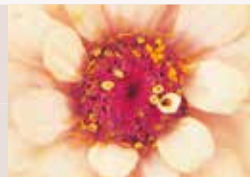
Uvurderlig

Enhver bolig har noe unikt ved seg. Vi kaller det for det gyldne kvadrat, og vår oppgave er å finne de boligkjøperne som vet å sette pris på akkurat ditt.

PrivatMegleren Fredrikstad har håndplukket de beste meglernes med lang erfaring fra Fredrikstadorrådet. Dersom du vurderer salg av egen bolig, er vårt totale konsept definitivt måten å selge din bolig på for å oppnå høyeste pris i markedet.

Kontakt oss for en hyggelig boliprat.

Wilbergjordet 2, 1605 Fredrikstad • Tlf. 97 17 86 20
www.privatmegleren.no/fredrikstad

JØLSTAD

begravelsesbyrå
Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Birgit Groth

Vakttelefon 69 130 130 (24 t)
Farmannsgate 10

www.jolstad.no Lokaleid begravelsesbyrå

Ved kjøp av bunad er du
med i trekningen av en
bunad verdi kr. 27.500

Liers Husflid

Ivar Lier AS, Nygaardsgt. 49-51, 1607 Fredrikstad
Telefon 69 31 67 06 / 69 31 63 39
e-post: post@liershusflid.no
www.liershusflid.no / www.lokenbunaden.no

DIN LOKALE RØRLEGGER

Om du skal reparere et **KLOSETT**, skifte **KJØKKENKRAN**, eller drømmer om **NYTT BAD**, så kan vi hjelpe deg. Kom innom vår butikk på Vesterøy på Hvaler og få tips og inspirasjon, og se et bredt utvalg av baderomprodukter. Våre rørleggere har lang erfaring, og velger du oss er du sikret at jobben utføres i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

EGEN GRAVEAVDELING

Vår maskinpark er tilpasset de fleste typer graveoppdrag fra minigraver til sjølekker for sjørarbeider.»

Bademiljø
BEST PÅ BAD

**BADEMILJØ
HVALER RØRLEGGERBEDRIFT AS**

Fastlandsveien 16, 1684 Vesterøy 69 37 56 60
Avd. Skjærhalden Storveien 16, 95 07 51 20
post@hvaler-ror.no / www.hvaler-ror.no

HER FOR
deg

Ellen

Ulf

Cathrine

Bjornar

Terje

David

Jarle

Borge Begravelsesbyrå

Ellen Margareth Bye

Tlf. 69 34 53 35

Biveien 21, 1658 Torp
emargarb@online.no

Fredrikstad
Begravelsesbyrå
Niemet Johansen Etabl. 1885

Telefon hele døgnet: **69 31 30 62**
Veumveien 51, 1613 Fredrikstad
www.fredrikstadbeg.no
E-post: post@fredrikstadbeg.no

VIS-À-VIS
helse

Skjelsbu 14, Hvaler; tlf. 46890923
www.vis-a-vis-helse.no

Vi utfører alt av elektrisk arbeid i boliger og hytter

ELEKTRIKEREN

Morten Kristiansen

92 41 90 62 – morten@edra.no

– Skjærhalden –

www.edra.no

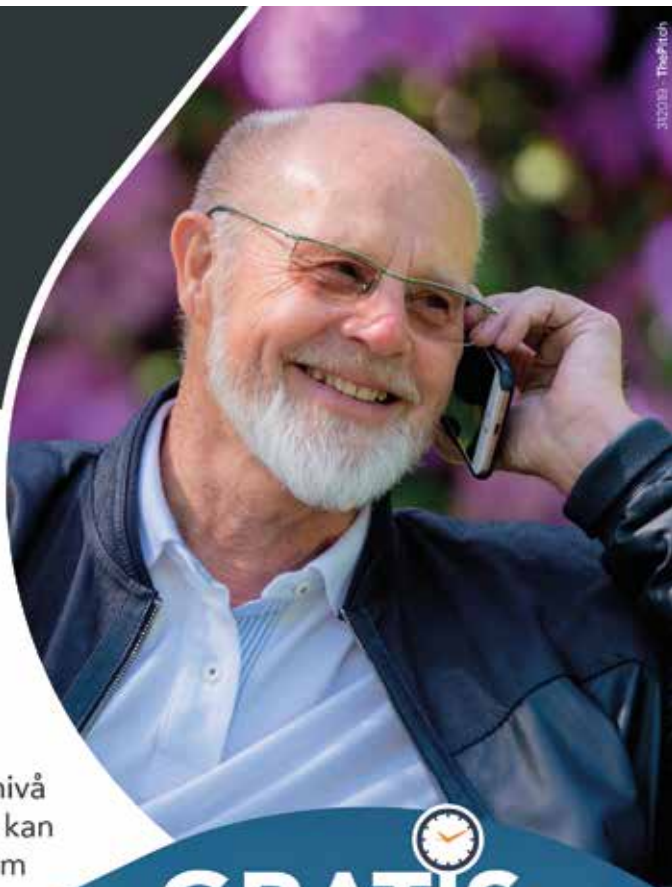
HVALER

FLEX

REIS TIL KIRKEN MED FLEX

Kanskje du kan reise med Flex neste gang du skal til kirken?

Flex har et høyere servicenivå enn vanlig buss. Sjåførene kan gi deg en hjelpende hånd om du trenger det.

312019 - ThePitch

GRATIS bestillingsreise

Flex bestillingstransport må forhåndsbestilles, og kjører i enkelte områder i kommunen. Hvis du er nysgjerrig på om du kan reise med Flex neste gang du skal i kirken – ta kontakt med vårt kundesenter på telefon 69 12 54 80.

Tlf. 69 12 54 80

flexhvaler.no

Trenger du murer eller flislegger?

ALT INNEN:

- MURING
- PUSS
- FLISLEGGING

KRISTIANSENS MURSERVICE HVALER

Mobil: 913 90 611 – E-post: paal-mur@online.no

Prinseveien 6 – 1680 Skjærhalden

– GODKJENT VÅTROMSOPPDRAG –

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ

GRAVSTENER

Fredrikstad - Moss - Råde - Rygge - Sarpsborg

Telefon 03024 - fonus.no

Fra foreningslivet på Hvaler

Normisjon

07.01.

04.02.

04.03.

Kirkens hus kl. 18.

Velkommen!

Kontaktperson: Hilde Grosch Larsen,

mobil: 918 32 226

Kontaktperson: Ragnhild Nordengen,

mobil: 482 24 071

1. søndag i advent arrangerer

foreningen kafé på

Kirkens hus kl. 14-18.

Salg av kaffe, te og kaker.

Velkommen!

Søndre Kirkøy misjonsforening

31.01.

28.02.

28.03.

Kirkens hus kl. 17-18:30.

Velkommen!

Kontaktperson: Hilde Grosch Larsen,

mobil: 918 32 226

Strikkekafe Vesterøy bedehus

20.01.

17.02.

24.03.

Kl. 19-21:30.

Velkommen!

Kontaktpersoner: Tove Arntsen,

mobil: 470 28 123, og

Hanne Moe, mobil: 990 33 434

Vesterøy misjonsforening

11.01.

25.01.

08.02.

22.02.

08.03.

22.03.

Vesterøy bedehus kl. 18.

Velkommen!

Kontaktperson: Bjørg Johansen,

mobil: 916 68 528

Strikkeklubben

Asmaløy bedehus den første

torsdagen i måneden kl. 19.

Vær velkommen!

Kontaktperson: Anne Marit Kolbeinsen,

mobil: 414 72 251.

Asmaløy misjonsforening

Samlinger på Asmaløy bedehus den

siste mandagen i måneden kl. 19.

Velkommen!

Kontaktperson: Anne Hvalgård,

mobil: 995 83 695

Sjømannsmisjonen

11.01.

08.02.

08.03.

Kirkens hus kl. 19-21.

Velkommen!

DÅP

Hvaler

Oda Byrding Bekkevik

DÅP

Spjærøy

Emma Milea Otilie Lundmo-Andresen
Aluna Andersen Norheim
Oliver Bogen-Lind
Mikkel Angeland-Pedersen

JORDFESTEDE

Hvaler

Thilde Svanekil
Borgny Løkkeberg
Olaf Gram
Torill Solgaard
Nils Bustgaard
Jon Arvid Eriksen (bisatt, Halden)
Anita Wold Bunes (begravelse, Leie)

VIEDE

Vi beklager feil i navn i MB nr 3:
Lise Nielsen og Jeanette Johansen

Julegavetips!

Kjenner du noen som ikke bor i Hvaler kommune, men som er interessert i det som skjer her ute?

Gi 4 menighetsblad i 2021 som julegave!
Kr. 300 betales til VIPPS 595306 eller
konto 1506.23.78902.

Send epost til jenny@hvaler.kirken.no:
Navn og adresse til giver og mottaker.
Vi sender deg et gavekort på epost som du
kan sende som julehilsen.

Bladene sendes ut i april, juni, september og november.

Del gleden over et mangfoldig Hvalermagasin
– og støtt menighetsbladet!

Gudstjenester vinteren 2021

*Alle gudstjenester begynner kl. 11,
hvis ikke annet tidspunkt er oppgitt*

1. jan. kl. 12	Domkirken	Felles tverrkirkelig gudstjeneste.
3. jan.	Hvaler	Gudstjeneste. Kristi Åpenbaringsdag. Grethe Hummel og Mats-André Soli.
10. jan.	Spjærøy	Gudstjeneste. Konfirmanter deltar. Grethe Hummel og Mats-André Soli. Ekstraordinært menighetsmøte etter gudstjenesten.
17. jan.	Hvaler	Misjonsgudstjeneste. Konfirmanter deltar. Grethe Hummel og Mats-André Soli.
24. jan.	Hvaler	Gudstjeneste. Maria Vassli Gjære.
31. jan.	Spjærøy	Familiegudstjeneste. Årets tårnagenter deltar. Kjersti Morland, Grethe Hummel og Mats-André Soli.
7. febr.	Hvaler	Gudstjeneste. Kristi forklarelsesdag. Ole Hauglum og Mats-André Soli.
14. febr.	Spjærøy	Familiegudstjeneste. Fastelavnssøndag med karneval i kirken. Kjersti Morland, Grethe Hummel og Mats-André Soli.
21. febr.	Spjærøy	Gudstjeneste i fastetiden. Maria Vassli Gjære.
28. febr.	Hvaler	Gudstjeneste i fastetiden med bønnevandring og lys i regnbuens farger. Konfirmanter deltar. Grethe Hummel og Mats-André Soli.
7. mars	Spjærøy	Gudstjeneste i fastetiden.
14. mars	Hvaler	Gudstjeneste i fastetiden. Maria Vassli Gjære og Mats-André Soli
21. mars	Spjærøy	Håpsgudstjeneste med konfirmantene. Kjersti Morland, Grethe Hummel og Mats-André Soli.

Mer informasjon finnes på kirken.no/hvaler

Med forbehold om endringer

Siste frist for stoff til neste nummer er 15. februar 2021

DEN NORSKE KIRKE

Hvaler menighet

kirken.no/hvaler

Kirkekontoret (Kirkens hus)

Storveien 12, 1680 Skjærhalden

Tlf: 69 37 90 37

post@hvaler.kirken.no

Hvaler Sokn

Kristin Seljebakken,

fungerende leder

Tlf: 473 16 893

ksejebakken@pmx.net

Hvaler menighetsblad

Storveien 12, 1680 Skjærhalden

Ansvarlig utgiver:

Hvaler menighetsråd

post@hvaler.kirken.no

Kontonummer 1506.23.78902

Redaksjonskomité:

Ragnar Bjørck, Grethe Hummel,

Kjersti Morland, Einar Morland,

Dag Plau og Ellen Bjørnvall Vikør

Ansvarlig for annonsesalg:

Dag Plau. Tlf: 952 27 449

Trykk:

Møklegaards trykkeri AS

Fredrikstad

info@moklegaard.no

Ansatte:

Grethe Hummel

sogneprest

Tlf: 474 79 731

grethe@hvaler.kirken.no

Mats-André Soli

kirkemusiker

Tlf: 977 66 377

mats@hvaler.kirken.no

Kjersti Morland

menighetspedagog

Tlf: 975 26 412

kjersti@hvaler.kirken.no

Marius Kjølholt

kirketjener

Tlf: 483 92 297

marius@hvaler.kirken.no

Jenny Schorpen

kirketjener

Tlf: 907 13 680

jenny@hvaler.kirken.no

Jan Heier

Kirkeverge/daglig leder

Tlf: 474 79 730

jan@hvaler.kirken.no

kirkevergen@hvaler.kirken.no

Barn Jesus i en krybbe lå

(Hans Christian Andersen 1832)

**Barn Jesus i en krybbe lå,
skjønt himlen var hans eie.
Hans pute her ble høy og strå,
mørkt var det om hans leie.
Men stjernen over huset stod,
og oksen kysset barnets fot.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!**

**Hver sorgfull sjel, bli frisk og glad,
kast av din tunge smerte.
Et barn er født i Davids stad
til trøst for hvert et hjerte.
Til barnet vil vi stige inn,
og selv bli barn i sjel og sinn.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!**

Salme nr 45 i Norsk salmebok 2013